DRAGULJI MUDROSTI

IZ ISLAMSKE TRADICIJE

ZBIRKA MUDRIH I POUČNIH IZREKA I SAVJETA

Naslov djela:

DRAGULJI MUDROSTI
IZ ISLAMSKE TRADICIJE

Tematika:

ZBIRKA MUDRIH I POUČNIH
IZREKA I SAVJETA

Sabrao, preveo i prilagodio:

Amir I. Smajić

Izdavač:

www. EHLUS-SUNNE .ba
- da'vetski i reformatoroski web portal -

Medina, 1436 / 2015.

PREDGOVOR

Hvaljen neka je Allāh, dželle šanuh, Jedan i Jedini. Salavāte i selāme šaljemo našem Poslaniku i Allāh-ovom odabraniku, Muhammedu, njegovoj časnoj porodici i svim plemenitim ashābima.

Najvrjednije na što musliman može potrošiti svoje dragocjeno vrijeme je izučavanje šerijatskog znanja. To je znanje o Allāhu, Njegovom Poslaniku, sallallāhu alejhi ve sellem, i dini-islāmu, i ono ga, Allāhovom dozvolom, približava Džennetu a udaljuje od Vatre.

Mi muslimani s pravom se možemo ponositi našom bogatom tradicijom i naučnom ostavštinom. Blago koje posjeduje islāmska biblioteka zasigurno ne posjeduje ni jedna druga biblioteka na dunjaluku. Međutim, na veliku žalost, to blago već vjekovima je, na jedan način, zatrpano i izgubljeno. Većina muslimana nije ni svjesna da ga posjeduje, koliko vrijedi i od kolike je bitnosti po njih.

Izrazito je mnogo djela koja su islamski učenjaci ostavili iza sebe u naslijeđe ummetu. Pisali su o svim islamskim disciplinama, kroz sva hidžretska stoljeća i na razne načine i metode. Ta djela produhovljena su tekstovima svete objave (Kur'ānom i Sunnetom),

uputom prvih generacija i citatima islamskih velikana. Ukratko, ona su ispunjena velikim znanjem i mudrošću.

Iskrenim učenjacima koji slijede istinu pripada posebno mjesto u islāmu. Oni su predvodnici u ummetu i prvaci među narodom. Putem njih Uzvišeni Allāh čuva vjeru od devijacija, obnavlja zaboravljeno, oživljava umrle i budi nemarne. Muslimani su dužni ih slijediti, za njima se povoditi i na njih se ugledati.

Imajući u vidu da živimo u vremenu niskih i prilično osiromašenih ambicija, kada je malo onih koji se druže sa knjigom i učenim ljudima, nužno je svo to ogromno znanje, na neki način, približiti i pojednostaviti običnom narodu kako bi im bilo od koristi u njihovoj svakodnevnici. U tom smislu, s vremena na vrijeme, listajući određen broj islamske literature, izdvajao sam, bilježio i publikovao korisne citate koji bi me posebno dojmili. Vremenom se javila ideja da se svi ti citati sakupe na jedno mjesto radi veće koristi i lakšeg pristupa, što je rezultiralo ovom kratkom zbirkom koju sam nazvao ***Dragulji mudrosti iz islamske tradicije***.

Molim Allāha, dželle šanuh, da učini ovaj skromni trud iskrenim, isključivo radi Njegovog zadovoljstva i Plemenitog lica, te da njime okoristi muslimane. Āmin!

Amir I. Smajić

Medina, 16. zul-ka'de, 1436. h. god

am.ibr.sm@gmail.com

U ime Allāha, Svemilosnog, Milostivog!

▫ PONOS JE U ISLĀMU ▫

Omer b. el-Hattāb, radijallāhu anhu, kada je otišao u Šām, nakon osvojenja, u doček mu je došla muslimanska vojska. On je bio u *izāru* (ogrtaču), na nogama je imao mestve a na glavi turban. Svoju devu (jahalicu) vodio je za uzde gazajući nogama po vodi. Kada su ga vidjeli, u takvom stanju, začuđeno mu rekoše: *"O vođo pravovjernih, u susret ti dolazi čitava vojska i komandanti iz Šāma, a ti se susrećeš sa njima u takvom stanju!?"* Omer, radijallāhu anhu, na to im odgovori: *"Mi smo, zaista, narod kojeg je Allāh, dželle šanuhu, uzvisio s islāmom, i nećemo tražiti ponos osim u islāmu!"* U drugom rivajetu navodi se da je rekao: *"Mi smo bili najponiženiji narod, pa nas je Allah uzvisio islāmom, i kada god budemo tražili ponos mimo onog s čime nas je uzvisio Allāh, poniziće nas Allāh!"*[1]

---

[1] Ibn Ebi Šejbe, *El-Musannef*, 7/10; Hākim, *El-Mustedrek*, 1/130; Hennād, *Ez-Zuhd*, 2/417.

▫ SLIJEDI ASHĀBE ▫

Huzejfe b. el-Jemān, radijallāhu anhu, je rekao: *"Svaki ibādet kojeg nisu praktikovali ashābi Muhammeda, sallallāhu alejhi ve sellem, nemojte ga ni vi praktikovati, jer prvi (ashābi) nisu ostavili potonjim (generacijama) ništa. Zato, bojte se Allāha, o kārije (učenjaci), i slijedite put onih prije vas."*[2]

▫ ČISTI MONOTEIZAM ▫

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, kaže: *"Onaj ko uzme meleke i poslanike za posrednike u dovama, na njih se oslanja i od njih traži pribavljanje koristi i otklanjanje nedaća, kao npr. da traži oprost grijeha, uputu, olakšanje u nedaćama, utoljenje gladi i sl, takav je nevjernik po konsenzusu svih muslimana."*[3]

▫ POPULARNOST ▫

Fudajl b. Ijjād, rhm, govorio bi: *"Ako si u stanju da budeš nepoznat među ljudima tako i uradi, jer ništa ti*

---

[2] Ebū Dāvūd, *Ez-Zuhd*, br. 280.

[3] *Medžmū'ul-fetāvā*, 1/124.

ne šteti ako te ljudi ne hvale, niti ti šteti ako te kude a Allāh te hvali."[4]

Ejjub b. Temime es-Sehtijāni, rhm, je rekao: *"Nikada iskren rob nije volio da bude poznat među ljudima!"*[5]

Sulejmān el-E'ameš, rhm, je rekao: *"Ibrāhim en-Neha'i izbjegavao je popularnost. Nikada se ne bi naslanjao na stub (u džamiji da drži predavanje). Kada bi bio upitan o nekom pitanju odgovarao bi samo na ono o čemu je upitan, pa bi mu ja rekao: 'Zašto mu nisi rekao još to i to?', a on bi odgovorio: 'Nije me o tome pitao!'"*[6]

Od Ukbe b. Muslima, rhm, prenosi se da je rekao: *"Drži predavanje jednom čovjeku, ili dvojici, ili trojici, ili pak četvorici, a ako se poveća broj u halki, onda ušuti* – ili je rekao: - *onda ustani i idi."*[7]

---

[4] Ebū Nu'ajm, *Hiljetul-evlij*, 3/7.

[5] Ez-Zehebi, *Sijeru e'alāmin-nubela*, 2/626.

[6] Ebū Nu'ajm, *Hiljetul-evlija*, 2/89.

[7] Ibnul-Mubārek, *Kitābur-Rekāik*, str. 27.

▫ KADA ŽURBA NIJE OD ŠEJTANA? ▫

Hātim el-Esamm, rhm, je rekao: *"Kaže se da je žurba od šejtana osim u pet stvari: da se nahrani gost kada dođe u posjetu, da se pripremi mejjit za dženazu kada umre, da se uda djevojka kada postane punoljetna, da se vrati dug kada istekne određeni rok i da se pokaje od grijeha kada se učini."*[8]

▫ A ŠTA JE NAS SPRIJEČILO? ▫

Od Hālida b. Velida, radijallāhu anhu, isukane Allāhove sablje, prenosi se da je rekao: *"Džihād na Allāhovom putu spriječio me je da naučim više Kur'āna napamet!"*[9]

▫ MEDICINA U POLA ĀJETA ▫

Alija b. Husejn b. Vākid, rhm, je rekao: *"Uzvišeni Allāh sažeo je čitavu medicinu u pola ājeta: '**I jedite i pijte, samo ne pretjerujte...**' (El-E'arāf, 31)"*[10]

---

[8] *Tehzibu Hiljetil-evlija*, 2/509.

[9] Ibn Ebi Šejbe, *El-Musannef*, br. 8913.

[10] *Tefsirul-Begavi*, 2/189.

▫ OPASNOST GRIJEHA ▫

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, je rekao: *"Neka se rob, nipošto, ne boji osim svojih grijeha. A, ako se neko od stvorenja okomi na njega, pa to se nije desilo osim radi grijeha. Zato, neka se boji Allāha i neka se pokaje od grijeha radi kojih ga je zadesilo ono što ga je zadesilo."*[11]

▫ SLIJEDI ONOG KO JE UMRO ▫

Od Ibn Mes'ūda, radijallāhu anhu, prenosi se da je rekao: *"Neka niko od vas, nipošto, ne slijedi slijepo u svojoj vjeri nekog čovjeka, pa ako povjeruje i on povjeruje, a ako zanevjeruje i on zanevjeruje. Ali, ako baš morate nekoga slijediti, pa onda slijedite onoga koji je umro, jer za živog nije sigurno da će se sačuvati od fitne."*[12]

---

[11] *Medžmū'ul-fetāvā*, 8/164.

[12] El-Lālekāi, *Šerhu usūlil-'iatikād*, br. 130.

▫ ČIJI SI SLUGA? ▫

Šu'be b. Hadždžādž, rhm, kazao je: *"Svaki čovjek od kojeg sam slušao hadise postao sam njegov sluga dok god je živ."*[13]

▫ ISKRENI SAVJET ▫

Neki čovjek zatražio je od plemenitog ashāba Ibn Mes'ūda, radijallāhu anhu, da ga posavjetuje, pa mu on reče: *"Što više boravi u kući, uhvati se za jezik i plači kad god se sjetiš svojih grijeha."*[14]

▫ PRAVO ZNANJE ▫

Mesrūk b. Edžde'a, rhm, je rekao: *"Dovoljno je čovjeku znanja da se boji Allāha, i dovoljno mu je neznanja da bude zadivljen svojim djelima."*[15]

---

[13] Ibn Džemā'a, *Tezkiretus-sāmi'i,* str. 98.

[14] Ibnul-Dževzi, *Sifetus-safve*, 1/158.

[15] Ahmed b. Hanbel, *Ez-Zuhd*, str. 349.

▫ VIŠAK HRANE I ODJEĆE ▫

Uvejs el-Karni, rhm, kada bi omrknuo udijelio bi svu hranu i piće koju bi zatekao kao višak u kući, a zatim bi rekao: *"O Allāhu, ako neko umre od gladi, nemoj me radi toga kažnjavati; ako neko umre neobučen, molim Te, nemoj me radi toga kažnjavati."*[16]

▫ ŠEJTANSKA IZIGRAVANJA ▫

Spominje se da je neki čovjek rekao Alā'u b. Zijādu, rhm: *"Vidio sam u snu, kao da si ušao u Džennet!"*, a on mu na to reče: *"Jel' to šejtan nije našao nekog drugog, mimo mene i tebe, da se s njima izigrava!?"*[17]

▫ GDJE JE SPAS? ▫

Ibn Šihāb ez-Zuhri, rhm, je kazao: *"Naši učenjaci imali su običaj govoriti: 'Čvrsto pridržavanje za Sunnet je spas!'"*[18]

---

[16] Ibnul-Dževzi, *Sifetus-safve*, 3/54.

[17] Ahmed b. Hanbel, *Ez-Zuhd*, str. 206.

[18] Dārimi, *Es-Sunen*, 1/45.

▫ LAĐA SPASA ▫

Imām Mālik b. Enes, rhm, je rekao: *"Sunnet je poput Nūhove lađe. Onaj ko se u nju ukrca spašen je, a onaj ko izostane biće potopljen."*[19]

▫ STEPEN ISKRENIH UČENIKA ▫

Ibn Kajjim el-Dževzijje, rhm, je rekao: *"Onaj ko bude tražio (učio) znanje da bi oživio islām, takav je od iskrenih (siddikina), a njegov stepen je odmah nakon stepena vjerovjesnika."*[20]

▫ DŽIHAD ZNANJEM ▫

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, je rekao: *"Onaj ko odgovara novotarima je mudžāhid na Allāhovom putu."*[21]

▫ ULEMA TJERA ŠEJTANE ▫

Šejh Hamed b. Atik, rhm, napisao je pismo obrativši se svim muslimanima: *"Od Hameda b. Atika svakom muslimanu do koga dospije ovo pismo, moleći Allāha*

---

[19] El-Herevi, *Zemmul-kelām*, 5/81.

[20] *Miftāhu dāris-se'āde*, 1/181.

[21] *Medžmū'ul-fetāvā*, 4/13.

da ih nadahne pridržavanjem za propise vjere i napuštanjem puta nevjernika i licemjera. Amin! Es-Selāmu alejkum ve rahmetullāhi ve berekātuh! Znajte da je svako mjesto u kojem nema onih koji pozivaju na dobro i odvraćaju od zla i upozoravaju na njega, mjesto kojeg su naselili šejtani – Allāh sačuvao i nas i vas. Pa zato, bojte se Allāha, bojte se Allāha! Nastojte u svoje mjesto dovesti ono što tjera šejtane i udaljava ih od vaših kuća, a to je neostvarivo osim izučavajući znanje i podučavajući druge njemu. Zaista, zemlja u kojoj je nastanjen učenjak, onaj koji podučava dobru i odvraća od zla, šejtani su iz nje protjerani a meleci naseljeni. Radi toga, o muslimani, budite ozbiljni, trudite se na tom polju, radite po tome, dobro se pripazite nemarnosti i nepostupanja po spomenutom, jer to je, tako mi Allāha, propast."[22]

▫ POVODI SE ZA IMĀMIMA ▫

Imām Ahmed b. Hanbel, rhm, uputio je savjet svom učeniku El-Mejmūniju rekavši: *"Dobro se pazi da ne izustiš i jednu riječ a da se u tome ne povodiš za nekim imāmom u vjeri."*[23]

---

[22] *Ed-Durerus-senijje*, 8/76.

[23] Ibn Hāmid, *Tehzibul-edžvibe*, 1/307.

▫ ZNANJE NEĆE POSTIĆI DVOJICA ▫

Mudžāhid b. Džebr, rhm, je rekao: *"Znanje neće postići dvojica: onaj ko se stidi i onaj ko se oholi i uzdiže."*[24]

▫ ŠTO MANJE PRIČAJ ▫

Sālih b. Ebi el-Ehdar, rhm, veli: *"Rekao sam Ejjūbu es-Sehtijāniju: 'Posavjetuj me!', a on mi reče: 'Što manje pričaj!'"*[25]

▫ PRAVE ŽENE ZA PRAVE MUŠKARCE ▫

'Usmān b. 'Atā prenosi od svog oca, a on od supruge Se'ida b. Musejjeba, rhm, da je rekla: *"Nismo se obraćale svojim muževima osim na način kojim se vi obraćate vladarima i nadređenima: 'Allāh ti popravio stanje!', 'Allāh te sačuvao!'"*[26]

▫ RAZLIKA IZMEĐU ĀLIMA I DŽĀHILA ▫

Ibn Kajjim el-Dževzijje, rhm, je rekao: *"Nemoj da se te poljulja i usamljenim učini osoba koja sama prizna*

---

[24] El-Buhāri, *El-Džāmi'us-Sahih*, 1/38.
[25] Ibnul-Dževzi, *Sifetus-safve*, 3/210.
[26] Ebū Nu'ajm, *Hiljetul-evlija*, 5/198.

da nije od učenjaka, a to joj svjedoči i sva ulema. Radi toga, onda kada budeš počašćen društvom jednog učenjaka, koji traga za dokazom i primjenjuje ga u praksi, te slijedi istinu i povodi se za njom, gdje god bila i kod koga god bila, onda će te ta usamljenost napustiti i radost obasuti, pa ako se i raziđe s tobom u nečemu, raziđe se ali ti traži opravdanja. A džahil, zalim, on se raziđe s tobom - bez dokaza, i proglasi te nevjernikom ili novotarom - bez dokaza. Tvoj jedini grijeh je što ne želiš da ideš njegovim bolesnim putem i prezrenom stazom. Nemoj da budeš zaveden sa mnoštvom ovakvih, jer, doista, hiljade i hiljade takvih ne mogu se porediti sa jednim učenjakom, a jedan učenjak bolji je od pune zemlje takvih."[27]

▫ KO JE ZAISTA PAMETAN ▫

Šejhul-islam Ibn Tejmijje, rhm, je rekao: *"Nije pametan onaj ko zna šta je dobro a šta loše, nego je, zaista, pametan onaj ko poznaje od dva dobra veće i od dva zla manje."*[28]

---

[27] *'I'alamul-muvekki'in*, 3/307.

[28] *Medžmu'ul-fetava*, 20/54.

▫ PRVI ŠIRK U UMMETU ▫

Imām Muhammed b. Abdul-Vehhāb, rhm, je rekao: *"Prvi ko je uveo širk u ovom ummetu bile su rafidije (šiije), koji dozivaju Aliju, radijallāhu anhu, a i druge mimo njega, te od njih traže da im ispune potrebe i otklone nedaće."*[29]

▫ OSTAVLJANJE VITR NAMAZA ▫

Upitan je Imām Ahmed b. Hanbel, rhm, o onome ko namjerno ustrajava u ostavljanju vitr namaza, pa je odgovorio: *"Loš li je čovjek! To je sunnet kojeg su propisali Allāhov Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, i njegovi ashābi."*[30]

▫ PAZI DA NE IZGUBIŠ AHIRET ▫

Imām Abdullāh b. el-Mubārek, rhm, je rekao: *"Onaj ko bude omalovažavao ulemu izgubit će svoj ahiret."*[31]

---

[29] *Ed-Durerus-senijje*, 1/80.

[30] *Mesāilu Sālih*, str. 53, br. 159.

[31] Ibn Asākir, *Tārihu Dimešk*, 32/444.

▫ OBORI POGLED ▫

Prenosi se od Enesa b. Mālika, radijallāhu anhu, da je rekao: *"Kada sretneš ženu na ulici, zatvori oči sve dok ne prođe."*[32]

▫ NESTANAK ZNANJA ▫

Hāfiz Šemsuddin ez-Zehebi, rhm, kaže: *"Danas, od ono malo znanja, nije ostalo osim malo, kojeg opet nosi samo malo ljudi, a i od tih malo, malo je onih koji rade po tom znanju, kojeg je inače malo. Allāh nam je dovoljan i divan li je On pomagač!"*[33]

▫ TAJNI IBĀDETI ▫

Od Zubejra b. Avvāma, radijallāhu anhu, prenosi se da je rekao: *"Ko je među vama u mogućnosti da radi neke ibādete, a da niko drugi za njih ne zna, neka to uradi."*[34]

---

[32] Ahmed b. Hanbel, *Ez-Zuhd*, str. 172.

[33] *Tezkiretul-huffāz*, 2/1031.

[34] Ahmed b. Hanbel, *Ez-Zuhd*, str. 119.

▫ KOLIKO ČESTO SLAVIŠ BAJRAM ▫

Hasan el-Basri, rhm, je rekao: *"Svaki dan u kojem se ne učini grijeh prema Allahu je bajram."*[35]

▫ PRAVO ZNAČENJE MUDROSTI ▫

Imām Ebū Zekerijja en-Nevevi, rhm, je rekao: *"Kada je posrijedi govor o mudrosti, oko njenog značenja navode se mnoga suprotna mišljenja, svako ko je govorio o tome zadržao se na pojedinim značenjima mudrosti. Što se nas tiče, nama se od tih mišljenja iskristalizovalo da je mudrost: termin koji označava znanje o propisima, uz spoznaju Allāha, tebāreke ve te'āla, a od toga je i besira (pronicljivost, spoznaja, znanje) neodvojiva, te odgoj duše, spoznaja i pojašnjavanje istine, i rad po njoj, te odvraćanje od slijeđenja strasti i bātila. Pravi mudrac je onaj ko se okitio ovim načelima.'"*[36]

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, je rekao: *"Kažu mnogi od selefa: 'Mudrost je spoznaja vjere i rad po njoj.'"*[37]

---

[35] Ibn Redžeb, *Latāiful-me'ārif*, str. 278.

[36] *Šerhu Sahihi Muslim*, 2/33.

[37] *Der'u te'ārudil-akli ven-nekl*, 9/22-23.

Rāgib el-Asfahāni, rhm, je rekao: *"Mudrost je da pogodiš istinu sa znanjem i razumom."*[38]

Imām El-Kurtubi, rhm, kaže: *"Mudrac je onaj ko sprječava fesad (nered)."*[39]

▫ VRIJEDNOST ŠUTNJE ▫

Imām Ebū Hātim b. Hibbān el-Busti, rhm, je rekao: *"Pametan čovjek dužan je šutiti sve dok ne bude dužan progovoriti, jer koliko je puno onih koji su zažalili radi govora, a malo onih što su zažalili radi šutnje."*[40]

▫ O LIJEPIM NOVOTARIJAMA ▫

Imām Mālik b. Enes, rhm, je rekao: *"Onaj ko u islām uvede novotariju i smatra je dobrom (lijepom), taj želi reći da je Muhammed, sallallāhu alejhi ve sellem, pronevjerio poslanicu, jer Allāh je rekao:* ***'Danas sam vam vašu vjeru usavršio...'*** *(El-Māide, 3), pa ono što tada nije bila vjera, zasigurno nije ni danas vjera."*[41]

---

[38] *Mufredātu fi garibil-Kur'ān*, str. 127.

[39] *El-Džāmi'u li ahkāmil-Kur'ān*, 1/288.

[40] *Revdatul-ukala*, str. 43.

[41] Šātibi, *El-I'atisām*, 1/28.

▫ OSAMNAEST HILJADA HATMI ▫

Jahjā el-Himmāni, rhm, prenosi: *"Kada je Ebū Bekr b. Ajjāš* (poznat kao Šu'be u nauci o kirāetima) *bio na samrti zaplakala je njegova sestra. On je upita: 'A šta te je to rasplakalo? Pogledaj u onaj ćošak kuće, zaista je tvoj brat u njemu proučio osamnaest hiljada hatmi.'"*[42]

▫ KAD ĆE DOĆI POMOĆ ▫

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, je rekao: *"Allāh je zabranio mu'minima da se boje šejtanovih evlija (štićenika), a naredio im je da se Njega boje. Strah od Allāha podrazumjeva da radi ono što je Allāh naredio i ostavi ono što je On zabranio, te Ga moli za oprost grijeha. E, tek tada će nestati belāja i doći pomoć protiv neprijatelja."*[43]

▫ TRI OSOBINE DŽAHILA ▫

Prenosi se od Ebū Derdāa, radijallāhu anhu, da se jednog dana obratio stanovnicima Damaska rekavši: *"O stanovnici Damaska, ne dopustite da vas zavede*

---

[42] Hatib el-Bagdādi, *Tārihu Bagdād*, 14/358.

[43] *Medžmū'ul-fetāvā*, 8/164.

inteligencija nekog čovjeka, niti njegova razboritost i rječitost, pa čak ako uz to i klanja noću te posti danju, ako kod njega uočite tri osobine: samodopadanje, puno govora o onome što ga se ne tiče i da kritikuje ljude za ono što i sam radi. To su, doista, prepoznatljive osobine džāhila (neznalice)."[44]

▫ DINAR I DIRHEM DRAŽI OD MUSLIMANA ▫

Ibn Omer, radijallāhu anhu, je rekao: *"Nekad smo živili u vremenu kada niko nije smatrao da na svoj dinar i dirhem ima više prava od brata muslimana, a danas, i dinar i dirhem je draži od brata muslimana."*[45]

▫ ČVRSTO PRIDRŽAVANJE ZA SUNNET ▫

Imām Ahmed b. Hanbel, rhm, je rekao: *"Allāh se smilovao čovjeku koji govori po istini, slijedi predaje (hadise), čvrsto se pridržaje Sunneta i ugleda se na bogobojazne."*[46]

---

[44] Ibn Asākir, *Tārihu Dimešk*, 47/175.
[45] Buhāri, *El-Edebul-mufred*, str. 60.
[46] Ebū Ja'lā, *Tabakātul-hanābile*, 1/36.

▫ SPLETKE NOVOTARA ▫

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, je rekao: *"Novotari nazivaju sebe nadimcima koje ne zaslužuju, poput haridžija koji sebe nazivaju mu'minima mimo svih pripadnika Kible, a svoje predjele nazivaju mjestima hidžre. Isto tako rade i rafidije (šiije), nazivaju sebe mu'minima i Allāhovim evlijama, mimo svih pripadnika Kible."*[47]

▫ ISTINSKA ULEMA ▫

Imām Ibn Abdil-Berr, rhm, kaže: *"Čuo sam nekolicinu mojih šejhova kako spominju da je Gāzi b. Kajs otputovao u Medinu da sluša hadise od Imāma Malika, rhm, i uči Kur'ān pred Nāfi'om, poznatim kārijom. Kada je prvi put ušao u Džamiju Allāhovog Poslanika, sallallāhu alejhi ve sellem, da klanja, na vrata je učao Ibn Ebi Zi'b i sjeo kraj stuba neklanjajući dva tekata tehijjetul-mesdžida. Gāzi, kada to primjeti, obrati mu se riječima: 'O ti, ustani i klanjaj dva rekata! Zar si tolika neznalica da sjedaš prije nego li klanjaš!?', ili mu je rekao nešto slično tome. Ibn Ebi Zi'b tada ustade i klanja dva rekata, a nakon toga se vrati*

[47] *Bejānu telbisil-džehmijje*, 3/645.

do stuba i narod se okupi oko njega te sjedoše u halku. Gāzi b. Kajs kada ugleda taj prizor ostade zaprepašten, postidi se i zažali što je tako postupio. Nakon toga se raspita, ko je taj čovjek i o kome se radi, pa mu bi rečeno da je to Ibn Ebi Zi'b, jedan od najvećih učenjaka Medine. Tada odluči da ode do njega i zatraži halala radi svog nepromišljenog nastupa. Nakon što mu se izvinu, Ibn Ebi Zi'b mu na to reče: 'Brate moj, nije nikakav problem. Ti si mi samo naredio da uradim dobro djelo, i ja sam te poslušao!'"[48]

▫ RAZNOVRSNE VRLINE TEVHIDA ▫

Šejh Abdur-Rahmān b. Nāsir es-Sa'di, rhm, je rekao: *"Ne postoji ništa da ima tako lijepe posljedice i raznovrsne vrijednosti i vrline poput tevhida. Zaista, svaki hajr na dunjaluku i ahiretu nije ništa drugo do samo jedan od plodova tevhida i njegovih vrlina."*[49]

▫ NAPUSTI SVE HARAME ▫

Imām Ebū Ibrāhim el-Muzeni, rhm, je rekao: *"Sljedbenici Sunneta smatraju da treba napustiti sve*

[48] *Et-Temhid*, 20/106.

[49] *El-Kavlus-sedid*, str. 19.

harame, te kloniti se nemimeta (klevetanja), laži, gibeta (ogovaranja), nepravednog nanošenja sile i da se o Allāhu govori ono što se ne zna, jer sve ovo, navedeno, veliki su harami."[50]

▫ NOVOTARI, UVJEK PODJELJENI ▫

Imām Ebū Muzaffer es-Sem'āni, rhm, je rekao: *"Kada pogledaš novotare, vidiš ih uvjek podjeljene na grupacije i partije. Gotovo pa da ne možeš naći dvojicu među njima na istom pravcu u vjerovanju. Jedni druge proglašavaju novotarima, čak posežu i za tekfirom, pa tako sin tekfiri oca, brat brata, komšija komšiju. Uvjek ih vidiš u raspravi, mržnji i razilaženju. Čitav život im prođe a njihova riječ nije ujedinjena."*[51]

▫ ŠTETA ŠIIJA PO UMMET ▫

Hāfiz Šemsuddin ez-Zehebi, rhm, govoreći o šiijama (rafidijama) ističe: *"Oni su najveći lažovi kada su u pitanju tekstovi objave (Kur'ān i Sunnet), te najveće neznalice kada je u pitanju zdrav razum (...). Rradi njih je vjeru zadesila šteta koju ne može procijeniti niko*

---

[50] *Šerhus-sunne*, str. 80.

[51] Ibnul-Kajjim, *Muhtesar Savā'ikil-mursele*, str. 518.

osim Gospodar svih robova. Nusajrije, ismāilije i batinije kroz njihova vrata su ušli, a nevjernici i otpadnici putem njih su do nas stigli i zavladali islamskim zemljama, porobili žene i prolili krv zabranjenu."[52]

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, kaže: *"Rafidije (šiije) ne trude se osim da sruše islām, da poreknu njegove propise i zakone, te da poljuljaju temelje."*[53]

▫ ODBRANA SUNNETA ▫

Imām Jahjā b. Jahjā, rhm, je rekao: *"Odbrana Sunneta vrjednija je od džihāda na Allāhovom putu!"* Neko reče: *"Čovjek udjeljuje svoj imetak, umara se i vodi džihad, pa i pored toga taj je bolji od njega!?" "Jeste, mnogo bolji!"* - odgovori on.[54]

▫ PAZI DA NE NAPRAVIŠ VEĆU ŠTETU ▫

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, je rekao: *"Allāhov Vjerovjesnik, sallallāhu alejhi ve sellem, na početku islāma slušao je mnogo uvreda od strane nevjernika i munafika, i na tome je saburao odazivajući se riječima*

---

[52] *El-Muntekā min Minhādžil-'iatidāl*, str. 20-21.

[53] *Minhādžus-sunne*, 7/415.

[54] Ez-Zehebi, *Sijeru e'alāmin-nubela*, 10/518.

Uzvišenog: ***'Ne pokoravaj se nevjernicima i munaficima i na uvrede njihove pažnju ne obraćaj...'*** *(El-Ahzāb, 48). Zato što bi sprovođenje šerijatskih kazni nad njima prouzrokovalo veliku fitnu i još veću štetu od sabura na njihovim uvredama."*[55]

▫ KLJUČ DŽENNETA ▫

Bilo je rečeno Vehbu b. Munebbihu, rhm: *"Zar 'lā ilāhe illellāh' nije ključ Dženneta?"* - *"Jeste"*, reče on, *"ali ne postoji ključ koji nema zubaca. Pa kada dođeš s ključem koji ima zubce otvorićeš vrata, a u protivnom, nećeš moći otvoriti vrata."*[56]

▫ STRPLJIVOST NA SAMOĆI ▫

Abdullāh, sin Imāma Ahmeda b. Hanbela, rhm, je rekao: *"Moj babo bio je najstrpljiviji čovjek na samoći. Nikada ga niko nije vidio osim u mesdžidu ili na dženazi ili u posjeti bolesniku. Prezirao je hodanje po pijacama."*[57]

---

[55] *Es-Sārimul-meslūl*, str. 223.

[56] *Sahihul-Buhāri*, 2/71.

[57] Ibnul-Dževzi, *Sifetus-safve*, 2/610.

▫ DRUŽENJE S BRAĆOM U VJERI ▫

Ibn Kajjim el-Dževzijje, rhm, veli: *"Druženje s braćom u vjeri dijeli se na dvije vrste: prva, okupljanje i druženje radi opuštanja i popunjavanja vremena, šteta takvog okupljanja veća je od koristi, a u najmanju ruku kvari srce i oduzima vrijeme; i druga, okupljanje radi potpomaganja na putu spasa i međusobnog podsticaja na slijeđenje istine i strpljenje, to je nabolji i najkorisniji plijen, ali takvo druženje ima tri mahane: prva, pretvaranje jednih pred drugima; druga, govor i miješanje s ljudima više nego je potrebno, i treća, vremenom prelazi u običaj i razonodu pa gubi svoj prvobitni cilj."*[58]

▫ ISKRENO I ISPRAVNO ▫

Fudajl b. 'Ijjād, rhm, je rekao: *"Doista, djelo ako bude iskreno ali neispravno - neće biti primljeno. Isto tako, ako bude ispravno ali neiskreno - neće biti primljeno. Neće biti primljeno sve dok ne bude iskreno i ispravno. Iskreno je ako bude radi Allāha, dželle šanuh,*

---

[58] *El-Fevāid*, str. 51.

a ispravno je ako bude u skladu sa sunnetom Allāhovog Poslanika, sallallāhu alejhi ve sellem."[59]

◻ NEPISMENOST U DJELIMA ◻

Od Mālika b. Dināra, rhm, prenosi se da je rekao: *"Sretneš čovjeka, ne griješi u govoru nikako, a sva djela su mu greške."*[60]

◻ MLADOST U TRAGANJU ZA ZNANJEM ◻

Ebul-Feredž Ibnul-Dževzi, rhm, kaže: *"Razmislio sam o svom životu i uporedio ga sa životima rodbine koja je ih je potrošila tragajući za dunjalukom, a ja sam potrošio svoju mladost i najbolje dane tragajući za znanjem, pa sam vidio da me nije prošlo ništa od onoga što su oni stekli, osim ono radi čega bi zažalio da sam ga stekao. Zatim sam razmislio o svom stanju, pa sam vidio da je moj život na dunjaluku bolji od njihovog, te moj ugled među ljudima veći od njihovog, a ono što sam stekao učeći znanje, ne može se ni sa čim porediti."*[61]

---

[59] Ibn Redžeb, *Džāmi'ul-ulūmi vel-hikem*, str. 72.
[60] Ebū Nu'ajm, *Hiljetul-evlija*, 2/383.
[61] *Sajdul-hātir*, str. 247.

▫ ISTINSKI OSLONAC NA ALLAHA ▫

Šejh Abdur-Rahmān b. Hasan, rhm, je rekao: *"Kada bi se rob istinski oslonio na Allāha, pa makar se na njega okomila nebesa, Zemlja i sve što je na njima, Allāh bi mu dao izlaz, sačuvao ga, opskrbio i pomogao."*[62]

▫ VISOKE AMBICIJE ▫

Ikrime, rhm, prenosi da je Ebū Hurejre, radijallāhu anhu, svaki dan donosio izgovarao subhanallāh dvanaest hiljada puta.[63]

Muhammed b. Abdul-Bāki, rhm, kaže: *"Ne sjećam se da sam protračio i jedan sahat svog života u igri i zabavi!"*[64]

Veki' b. el-Džerrāh, rhm, je rekao: *"Sulejmān b. Mihrān el-E'ameš oko sedamdeset godina nije propustio početni tekbir za namaz u džematu."*[65]

---

[62] *Fethul-Medžid*, str. 311.

[63] Ez-Zehebi, *Sijeru e'alāmin-nubela*, 2/610.

[64] Ez-Zehebi, *Sijeru e'alāmin-nubela*, 20/26.

[65] Ez-Zehebi, *Tārihul-islām*, 3/883.

▫ USTALJENA PRAKSA ŽENA ▫

Imām Ebū Hāmid el-Gazāli, rhm, je rekao: *"Muškarci su još od pamtivijeka bili otkrivenih lica, a žene bi izlazile (napolje) pod nikābima."*[66]

▫ DOBRO PROVJERI… ▫

Mutarrif b. Abdullāh eš-Šihhir, rhm, bi govorio: *"Da ostanem kod kuće i radim djela za koja sam siguran (da su ispravna), draže mi je neko da tražim vrijednost i nagradu džihāda s djelima za koja nisam siguran."*[67]

▫ ONI KOJI PRENOSE LAŽNE HADISE ▫

Imām Dželāluddin es-Sujūti, rhm, je rekao: *"Onaj ko se bude upuštao u prenošenje lažnih i netačnih hadisa zaslužuje da ga kadija izudara bičevima, da mu se zaprijeti još žešće, da se napusti i ignoriše, da mu se ne naziva selām, da se gibeti u ime Allāha, da se prijavi kod vladara, da mu se zabrani ubuduće da prenosi hadise i da se protiv njega svjedoči."*[68]

---

[66] *Ihjāu 'ulūmid-din*, 2/47.

[67] Ibn Ebi Šejbe, *El-Musannef*, 7/178.

[68] *Tehzirul-havās*, str. 167.

▫ PRAVA SNAGA JE U IBĀDETU ▫

Tāvūs b. Kejsān, rhm, prenosi: *"Ibn Abbās, radijallāhu anhuma, jednog dana nakon što je oslijepio prošao je pored ljudi koji su se naticali ko će podići teži kamen, pa je upitao: 'Šta rade ovi?', - 'Lome kamenje i natiču se ko će podići teži', bi mu rečeno. 'Vidim da su oni koji rade (ibādete) u ime Allāha snažni od njih!', reče on."*[69]

▫ UPUTA JE U KUR'ANU I SUNNETU ▫

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, je rekao: *"Onaj ko bude tražio uputu mimo Kur'āna i Sunneta to će mu samo povećat udaljenost (od upute)."*[70]

▫ SVAKI DAN SVE BOLJI I BOLJI ▫

Ibrāhim el-Harbi, rhm, kaže: *"Proveo sam sa Imāmom Ahmedom b. Hanbelom dvadeset godina i družio se sa njim kada je ljeto i zima, i vruće i haldno, i*

---

[69] Ibnul-Mubārek, *Kitābur-rekāik*, str. 14.

[70] *Fetval-hamevijje*, str. 556.

nikada ga nisam sretnuo a da nije bio bolji nego u prethodnom danu."[71]

▫ VELIKA ŽELJA ZA UPUTOM DRUGIH ▫

Zuhejr b. Abdur-Rahmān el-Bābi, rhm, je govorio: *"Volio bih da se moje tijelo izreže na komadiće pilom, ali da se zauzvrat ovaj narod pokori Allāhu, dželle šanuh."*[72]

▫ FARZ JE BRANITI VJERU ▫

Šejh Abdur-Rahmān b. Nāsir es-Sa'di, rhm, navodeći svojstva pobjedonosne i spašene skupine, *ehlis-Sunneta vel-Džemā'ata*, ističe: *"... i smatraju da je farz svakom muslimanu braniti vjeru, i to svim mogućim i raspoloživim sredstvima."*[73]

▫ EMANET PRENOŠENJA ZNANJA ▫

Ibnul-Kāsim, rhm, je rekao: *"Kada bi se rastajali sa Imāmom Mālikom b. Enesom on bi nam govorio: 'Bojte*

---

[71] Ebū Ja'lā, *Tabakātul-hanābile*, 1/92-93.
[72] Ebū Nu'ajm, *Hiljetul-evlija*, 10/150.
[73] *El-Kavlus-sedid*, str. 11.

se Allāha i širite ovo znanje. Podučajite druge i nemojte ga skrivati.'"[74]

▫ POKORNOST SKRIVENIM HALIFAMA ▫

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, je rekao: *"Allāhov Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, naredio je pokornost imāmima (vladarima koji sude po šerijatu) koji su prisutni i poznati, i koji imaju snagu i moć sa kojom mogu da predvode narod. On nije naredio pokornost onome koga nema ili je nepoznat, niti onome koji nema moći ni snage da uradi bilo šta u osnovi."*[75]

▫ ŽIVOT SA STRASTIMA ▫

Hāfiz Ibn Redžeb el-Hanbeli, rhm, kaže: *"Onaj ko bude živio sa Allāhom (u pokornosti), lijepo će živjeti, a onaj ko bude živio sa strastima, puno će letiti (biće rastrešen)."*[76]

---

[74] Ibn Abdil-Berr, *Džāmi'u bejānil-'ilmi ve fadlih*, 1/492.

[75] *Minhādžus-sunne*, 1/115.

[76] *Šerhu hadis lebbejkellāhumme lebbejk*, str. 60.

▫ OSOBINE BOGOBOJAZNIH ▫

Vehb b. Kejsān, rhm, kaže: *"Abdullāh b. ez-Zubejr, radijallāhu anhu, napisao mi je savjet rekavši: 'Bogobojazni zaista imaju prepoznatljive osobine, a i sami su ih prepoznali kod sebe: strpljivi su na iskušenjima, zadovoljni su odredbom, zahvalni su na blagodatima i ponizni su prema kur'ānskim propisima.'"*[77]

▫ POKORNOST POSLANIKU ▫

Imām Ahmed b. Hanbel, rhm, je rekao: *"Pogledao sam u Mushaf pa sam našao da se pokornost Allāhovom Poslaniku, sallallāhu alejhi ve sellem, naređuje na trideset i tri mjesta."*[78]

Imām Ebū Bekr el-Ādžurri, rhm, je rekao: *"Uzvišeni Allāh naredio je ljudima pokornost Poslaniku, sallallāhu alejhi ve sellem, na trideset i nekoliko mjesta u Kur'ānu. A, onom ko odbija sunnete Resulullāha, sallallāhu alejhi ve sellem, reći će se: 'Džāhilu jedan! Allāh je naredio u Kur'ānu da obavljamo namaz i dajemu zekāt, pa gdje si našao da je sabah*-namaz dva

---

[77] Ebū Nu'ajm, *Hiljetul-evlija*, 1/336.

[78] Ibn Tejmijje, *Es-Sārimul-meslūl*, str. 56.

rekata, podne četiri, ikindija četiri, akšam tri i jacija četiri...''"[79]

▫ NEVJERSTVO NUSAJRIJA ▫

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, veli: *"Ovi ljudi što se zovu nusajrije (alevije), a i svi drugi ogranci sekte keramita, svi oni su većeg nevjerstva od kršćana i židova, pa čak i od mnogih mušrika."*[80]

▫ ZAHVALNOST NA BLAGODATIMA ▫

Umāre b. Mihran, rhm, kaže: *"Jednom prilikom dok sam bio kod Hasana el-Basrija na vrata je ušao Ferkad b. Ja'kūb, a Hasan je jeo habis* (halva od hurmi i masla). *Kada ga viđe, Hasan mu reče: 'Bujrum, jedi sa mnom!' – 'Bojim se da ne budem zahvalan na toj blagodati', uzviknu Ferkad, a Hasan mu na to reče: 'Teško se tebi! A jesil' zahvalan na hladnoj vodi (pa je opet piješ)?!''"*[81]

[79] *Kitābuš-šeri'a*, 1/411.
[80] *Medžmū'ul-fetāvā*, 35/149.
[81] Ibn Sa'd, *Et-Tabakātul-kubrā*, 7/131.

◽ NE RADUJ SE PUNO PARAMA ◽

Od Ebū Zerra, radijallāhu anhu, prenosi se da je rekao: *"Onaj ko posjeduje dva dirhema imaće žešći obračun na ahiretu od onog koji posjeduje jedan dirhem."*[82]

◽ KAŽNJAVAM TE A NISI NI SVJESTAN ◽

Ibnul-Dževzi, rhm, navodi: *"Jednom prilikom reče neki pobožnjak među israelćanima: 'Ja rabbi, koliko sam ti samo nepokoran a opet me ne kažnjavaš!?', pa mu bi rečeno: 'Koliko te samo kažnjavam a nisi ni svjestan! Zar ti nisam uskratio slast u tome da Me dozivaš i činiš Mi ibādet!?'"*[83]

◽ ZA ONE KOJI TAJE ZNANJE ◽

Imām Abdullāh b. el-Mubārek, rhm, je rekao: *"Onaj koji bude škrtario sa znanjem i ne bude ga nudio drugima biće iskušan s jednom od ove tri stvari: smrt, ili zaborav, ili povođenje za sultānom (vladarom)."*[84]

---

[82] Ibnul-Mubārek, *Ez-Zuhd*, br. 195.

[83] *Sajdul-hātir*, str. 65.

[84] El-Mizzi, *Tehzibul-kemāl*, 16/5.

Ibn Kajjim el-Dževzijje, rhm, napominje: *"Zaista, onaj ko bude sakupljao znanje i čuvao ga za sebe nepodučavajući druge, Allāh će ga iskušati zaboravom pa će ga znanje napustiti. To mu je nagrada koju je zaslužio."*[85]

◻ SKROMNOST VELIKANA ◻

Mālik b. Dinār, rhm, govorio bi: *"Tako mi Allāha, kada bi melek stao na vrata džamije i rekao da će na njih izaći najgora osoba iz džamije, ja bi vas, zasigurno, sve pretekao."*[86]

Kada je Imām Ahmed b. Hanbel, rhm, bio obaviješten da ljudi dove za njega i spominju ga po dobru, rekao je: *"Nadam se da me Allāh postepeno ne odvodi u propast!"*[87]

Kaže Imām Ibnul-Kajjim, rhm: "Često sam imao priliku čuti Šejhul-islāma Ibn Tejmijju, rhm, kako govori: *'Meni ništa ne pripada, niti sam šta uradio, niti sam se čime okitio!'*, i često je ponavljao ove stihove: *'Ja sam bezvrijedni i sin bezvrijednog, takvi su mi bili i*

---

[85] *Miftāhu Dāris-se'āde*, 1/172.

[86] Ibnul-Dževzi, *Sifetus-safve*, 3/200.

[87] Ez-Zehebi, *Sijeru e'alāmin-nubela*, 11/211.

otac i djed!' Kada bi ga neko pohvalio u lice govorio bi: *'Vallāhi, ja, doista, još uvjek, svako malo vremena obnavljam svoj islām, još uvjek nisam kako treba primio islām.'"*[88]

▫ STRAH OD LICEMJERSTVA ▫

Od Hasana el-Basrija, rhm, prenosi se da je rekao: *"Tako mi Allāha, ne osvane na Zemlji ni jedan pravi mu'min, niti omrkne, a da se ne boji za sebe licemjerstva (nifāka), a od licemjerstva nije siguran niko osim licemjer (munāfik)."*[89]

▫ ISTINA NEĆE BITI IZGUBLJENA ▫

Ebū Ja'kūb el-Buvejti, rhm, kaže: "Rekao sam Imāmu Šāfiji, rhm: *'Ti se mučiš s knjigama, čistiš ih i pišeš, a ljudi uopšte ne mare za tobom niti za tvojim knjigama!'*, pa mi je rekao: *'Sinčiću moj, ovo je istina, a istina neće biti izgubljena!'"*[90]

---

[88] *Medāridžus-sālikin*, 1/524.

[89] Ebū Bekr el-Hallāl, *Es-Sunne*, 5/74-75.

[90] Ibn Asākir, *Tārihu Dimešk*, 51/364-365.

▫ SIJELA AHIRETA ▫

Ebū Dāvūd es-Sidžistāni, rhm, kaže: *"Sijela Ahmeda b. Hanbela bila su sijela ahireta, na njima se nije spominjao dunjaluk. Ne sjećam se da je Ahmed ikada spomenuo nešto od dunjaluka."*[91]

▫ MUDŽAHIDI NA PUTU ŠEJTANA ▫

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, je rekao: *"Onaj ko uđe u pakt sa nekom osobom, pa prijateljuje s onim ko prijateljuje sa njom, i neprijateljuje s onim ko neprijateljuje sa njom, takav je poput Tatara - mudžāhida na putu šejtana. Takav, i slični njemu, nisu od mudžāhida na Allāhovom putu, niti se smatraju muslimanskim vojnicima, i nije dozvoljeno da takvi i slični budu među muslimanskom vojskom, jer su to vojnici šejtana."*[92]

▫ SAMOOBMANA ▫

Od Fudajla b. Ijjāda, rhm, prenosi se da je rekao: *"O miskinu jedan, loše činiš a misliš da si dobročinitelj, neznalica si a misliš da nešto znaš, škrt si a misliš da*

---

[91] Ibn Kesir, *El-Bidāje ven-nihāje*, 10/362.

[92] *Medžmū'ul-fetāvā*, 28/21-22.

ipak udjeljuješ, glupan si a misliš da si pametan, tvoj rok je kratak a nade su ti duge."

Hafiz Ez-Zehebi, rhm, nakon što je naveo ovu predaju napisao je sljedeći komentar: *"Tako je, Allāha mi, istinu je rekao! Misliš da ti se nepravda čini a ti si onaj koji drugima činiš nepravdu, jedeš haram a misliš da si bogobojazan, veliki si grješnik a misliš da si pokoran, tražiš znanje radi dunjaluka a smatraš da to činiš iskreno radi Allāha!"*[93]

▫ MUDROST U STVARANJU MUHE ▫

Spominje se da je jedan od halifa - isprovociran muhom koja ga je uznemiravala - upitao Imāma Šāfiju, rhm: *"Zašto je Allāh stvorio muhe?"* – želeći da ga ostavi bez odgovora. Imām Šāfija, rhm, pronicljivo shvati namjeru halife pa mu odgovori riječima: *"Da bi ponižavale kraljeve i vladare!"* Nakon toga se okrenu prema svojim učenicima i reče im: *"Pitao me je, a nisam znao odgovor, pa sam mu odgovorio iz stanja u kojem se nalazio."*[94]

---

[93] Ez-Zehebi, *Sijeru e'alāmin-nubela*, 2/779.

[94] Ibn Hadžer, *Fethul-Bāri*, 10/308.

▫ PRIPAZI SE DVIJE VRSTE LJUDI ▫

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, je rekao: *"Ispravni prethodnici (selefu-salih) bi govorili: 'Pripazite se dvije vrste ljudi, onih koje su strasti zavele i onih koje je dunjaluk zaslijepio'; i govorili bi: 'Pazite se smutnje pokvarenog ālima i pobožnjaka neznalice, jer je smutnja njih dvojice iskušenje svakom povodljivcu.'"*[95]

▫ ČUVARI ŽEMLJE ▫

Sufijān es-Sevri, rhm, je rekao: *"Meleki su čuvari nebesa, a sljedbenici hadisa su čuvari Zemlje!"*[96]

▫ ŠIRENJE ZNANJA JE OSVJEŽENJE ▫

Imām Ebū Amr el-Evzā'i, rhm, veli: *"Kada novotari javno ispolje svoju novotariju i poveća se broj novotarija i pozivača u zabludu, onda je širenje znanja osvježenje i prenošenje hadisa milost za koju se treba prihvatiti u borbi protiv svakog inadžije."*[97]

---

[95] *Iktidāu sirātil-mustekim*, 1/119.

[96] Hatib el-Bagdādi, *Šerefu ashābil-hadis*, str. 91.

[97] Ibn Veddāh, *El-Bide'u*, str. 524.

▫ SIJELA SA NOVOTARIMA ▫

Ebū Kilābe, rhm, kaže: *"Nemojte sjediti sa sljedbenicima strasti (novotarima), a nemojte sa njima ni raspravljati, jer se bojim da vas ne otruju svojom zabludom ili vam pomute od vjere ono što se njima pomutilo."*[98]

Od Fudajla b. Ijjāda, rhm, prenosi se da je rekao: *"Onaj ko bude sjedio (sijelio) sa novotarom ostaće bez mudrosti."*[99]

▫ NAJBOLJI GOVOR I DJELO ▫

Imām Ebū Bekr el-Ādžurri, rhm, je rekao: *"Nijedan lijep govor nije ljepši od govora o tevhidu, niti je ijedno dobro djelo bolje od obavljanja farzova."*[100]

▫ DA NEMA MUNAFIKA… ▫

Bilo je rečeno Hasanu el-Basriju, rhm: *"Neki ljudi tvrde da danas više nema munafika (licemjera)?"*, a on

---

[98] El-Firijābi, *El-Kader*, str. 212.
[99] Ebū Ja'la, *Tabakātul-hanābile*, 2/42.
[100] *Kitābuš-Šeri'a*, 2/632.

na to reče: *"Brate moj, da nema munafika osjećali bi se usamljeno. Na ulicama ne bi bilo nikoga."*[101]

▫ PRAVEDNOST SLJEDBENIKA SUNNETA ▫

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, je rekao: *"Sljedbenici ehlus-Sunneta vel-Džemā'ata pravedniji su prema svakoj skupini novotara nego ti novotari međusobno jedni prema drugima."*[102]

▫ SRŽ ISLĀMA ▫

Šejh Sulejmān b. Abdullāh b. Muhammed b. Abdul-Vehhāb, rhm, kaže: *"Islām je činjenje ibādeta Allāhu jedinom, koji nema sudruga, odazivajući se naredbama i kloneći se zabrana, uz iskrenost u svemu tome. Navedeno obuhvata sve vrste ibādeta koje je obaveza raditi iskreno samo radi Allāha. Onaj ko učini širk Allāhu tako da uzme nekog za posrednika između sebe i Allāha, takav nije musliman."*[103]

---

[101] El-Gazali, *Ihjāu 'ulūmid-din*, 1/123.

[102] *Minhādžus-sunne*, 5/157.

[103] *Tejsirul-Azizil-Hamid*, str. 49.

▫ O SINE ADEMOV… ▫

Od Hasana el-Basrija, rhm, prenosi se da je rekao: *"O sine Ādemov, doista si ti kao dani, kad' god ode jedan dan otišao je i dio tebe!"*[104]

▫ ODAKLE UZIMAMO VJERU? ▫

Imām Ibn Abdil-Berr, rhm, je rekao: *"Ono što je vjerodostojno preneseno od Allāhovog Poslanika, sal-lallahu alejhi ve sellem, ili ashāba, radijallāhu anhum, to je znanje iz kojeg uzimamo vjeru, a ono što je uvedeno nakon njih, a nema utemeljenja u onome što se prenosi od njih, sve to je novotarija i zabluda."*[105]

▫ ZEMLJA NE RADI DJELA UMJESTO LJUDI ▫

Ebū Derdā, radijallāhu anhu, poslao je pismo Selmānu el-Fārisiju, radijallāhu anhu, u kojem je napisao: *"Nakon našeg rastanka, Allāh me je opskrbio imetkom i potomstvom, još me počastio i da živim u svetoj zemlji - Kudsu."* Selmān mu na to napisa: *"Znaj da nije hajr u mnoštvu imetka i potomstva, nego je hajr*

---

[104] Ebū Nu'ajm, *Hiljetul-evlija*, 2/148.
[105] Ibn Tejmijje, *Fetval-Hamevijje*, str. 480.

da budes puno blag i da ti koristi tvoje znanje. A zemlja, pa ona ne radi dobra djela umjesto ljudi, zato radi kao da te vide sva stvorenja i smatraj sebe već mrtvim."[106]

▫ OSNOVA SVAKOG ZLA ▫

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, je rekao: *"Neznanje i nepravda su osnova svalog zla."*[107]

▫ POUČNA DOVA ▫

Imām Ahmed b. Hanbel, rhm, upućivao je dovu sljedećim riječima: *"O Allāhu, kao što si sačuvao moje lice da pada na sedždu nekom drugom mimo Tebe, molim Te, sačuvaj ga da traži (prosi) od nekog drugog mimo Tebe."*[108]

▫ U DŽENNET BEZ POLAGANJA RAČUNA... ▫

Šejh Abdur-Rahmān es-Sa'di, rhm, kaže: *"Onaj ko ostvari tevhid u potpunosti tako što će srce ispuniti imānom, tevhidom i iskrenošću, pa sve to potvrditi*

---

[106] Ez-Zehebi, *Sijeru e'alāmin-nubela*, 1/548.

[107] *Iktidāu sirātil-mustekim*, 1/148.

[108] Ibn Redžeb, *Džāmi'ul-'ulūmi vel-hikem*, 1/481.

svojim djelima i u potpunosti se pokoriti Allāhovim naredbama, dobrovoljno, iz žudnje i čežnje ka Allāhu, još sve to ne zaprlja ustrajnim griješenjem - *taj će ući u Džennet bez polaganja računa i biće od onih koji će preteći druge u zauzimanju mjesta u Džennetu."*[109]

▫ UOČLJIVA OSOBINA NOVOTARA ▫

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, je rekao: *"Niko nema pravo da odredi nekog čovjeka i obaveže ummet da ga slijedi te da poziva na njegov put i neprijateljuje radi njega, osim Allāhovog Poslanika, sallallāhu alejhi ve sellem. Isto tako, nikome nije dozvoljeno da odredi neki govor radi kojeg će se prijateljevati i mrziti, osim Allāhovog govora i govora Njegovog Poslanika, sallallāhu alejhi ve sellem, te onoga na čemu je ummet jednoglasan. Naprotiv, to je uočljiva osobina novotara. Oni odrede nekog čovjeka ili neki govor i na osnovu njega prave podjelu u ummetu, prijateljuju radi tog govora ili pripadnosti i neprijateljuju."*[110]

---

[109] *El-Kavlus-sedid*, str. 26.
[110] *Medžmū'ul-fetāvā*, 20/164.

▫ TRAGOVI PLAČA NA LICU ▫

Abdullāh b. Īsā, rhm, prenosi: *"Na licu Omera b. el-Hattāba, radijallāhu anhu, bile su uočljive dvije crne pruge od učestalog plača."*[111]

▫ OPASNOST NEPRIHVATANJA HADISA ▫

Imām Ahmed b. Hanbel, rhm, je rekao: *"Onaj ko odbije da prihvati hadis Allāhovog Poslanika, sallallāhu alejhi ve sellem, takav je na rubu propasti."*[112]

▫ KUĆA OD TRSTIKE ▫

Od Vuhejba b. el-Verda, rhm, prenosi se da je rekao: "Nūh, alejhis-selām, sagradio je sebi kuću od trstike, pa mu bi rečeno: *'A zašto nisi napravio malo bolju kuću?'* - *'I ovo je puno onom ko će umrijeti!'* - odgovori on."[113]

▫ ČIME SE RUŠI ISLĀM ▫

Zijād b. Hudejr, rhm, kaže: *"Upitao me je Omer, radijallāhu anhu: 'Znaš li čime se ruši islām?', 'Ne!'* – odgovorio sam. *'Ruši se s greškom učenjaka, s*

---

[111] Ebū Nu'ajm, *Hiljetul-evlija*, 1/71.

[112] Ibnul-Dževzi, *Menākibul-Imāmi Ahmed*, str. 182.

[113] *Mevsū'atu Ibn Ebi-Dunja*, 5/415.

munāfikom (licemjerom) koji raspravlja navodeći dokaze iz Kur'āna i s valadavinom vladara koji odvode ljude u zabludu' – reče Omer, radijallāhu anhu."[114]

▫ KADA SE PRODUŽI SIJELO... ▫

Ibn Šihāb ez-Zuhri, rhm, je rekao: *"Kada se produži sijelo znaj da šejtan ima svog udjela."*[115]

▫ RAZLIKA IZMEĐU MU'MINA I MUNAFIKA ▫

Imām Ebū 'Amr el-Evzā'i, rhm, je kazao: *"Zaista mu'min malo govori a puno radi, a munāfik (licemjer) puno govori a malo radi."*[116]

▫ SLIJEDI UPUTU I KLONI SE RASPRAVA ▫

Imām Mālik b. Enes, rhm, je rekao: *"Zar ćemo, kad god nam dođe neki čovjek koji je ubjedljiviji u raspravi od nekog drugog čovjeka, radi njihove rasprave ostaviti ono što nam je Džibril, alejhis*-selām, *dostavio preko Muhammeda, sallallāhu alejhi ve sellem!?"*[117]

---

[114] Dārimi, *Es-Sunen*, br. 220.
[115] Ebū Nu'ajm, *Hiljetul-evlija*, 3/366.
[116] Ez-Zehebi, *Sijeru e'alāmin-nubela*, 2/684.
[117] El-Lālekāi, *Šerhu usūlil-'iatikād*, 1/144.

▫ DOBRO PRIVEŽI JEZIK ▫

Sufijān es-Sevri, rhm, bi govorio: "Neki prije nas imali su običaj reći: *'Moj jezik je poput divlje zvijeri, ako ga pustim bojim se da će me pojesti.'*"[118]

▫ DA LI SE OD TEBE SPASIO MUSLIMAN? ▫

Od Sufijāna b. Husejna, rhm, se prenosi da je rekao: "Spomenuo sam jednog čovjeka po lošem u prisustvu Ijjasa b. Mu'avije, pa me je pogledao u lice i priupitao: *'Da li si ratovao protiv Rimljana?'*, *'Ne!'*, rekao sam. Upita: *'A protiv Sinda, Hindusa i Mongola?'*, *'Nisam!'*, odgovorio sam. Tada reče: *'Pa zar su se od tebe spasili i Rimljani i Sindi i Hindusi i Mongoli, a nije se spasio tvoj brat musliman!?'* Nakon toga nisam nikada više ponovio isto."[119]

▫ AKIDA SE POKAZUJE DJELIMA U PRAKSI ▫

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, je rekao: *"Rijetko ćeš naći čovjeka koji ima iskvarenu akidu a da se to ne pokazuje na njegovim djelima u praksi."*[120]

---

[118] *Mevsū'atu Ibn Ebi-Dunja*, 8/53.

[119] Ibn Kesir, *El-Bidāje ven-Nihāje*, 10/46.

[120] *Iktidāu sirātil-mustekim*, 1/121.

▫ NUŽNOST RADA ZA VJERU ▫

Šejh Abdur-Rahmān b. Nāsir es-Sa'di, rhm, je rekao: *"Nek' je Allāhov rahmet na svakog ko pomogne ovu vjeru, pa makar i sa pola riječi. Jer, zaista je prava propast da rob ostavi ono što je u mogućnosti činiti od da've (poziva) u ovu vjeru."*[121]

▫ NE SJEDI SA ONIM KO JE UPAO U FITNU ▫

Mus'ab b. Sa'd, rhm, je rekao: *"Nikako ne sjedi sa onim ko je upao u fitnu, jer će to od njega, neminovno, zadesiti jedna od dvije stvari: ili će ti zaraziti srce pa ćeš krenuti njegovim putem, ili će te, pak, ezijetiti (uznemiriti) prije nego se rastanete."*[122]

▫ KAKO SE HRANE VJERNICI? ▫

Sehl et-Testuri, rhm, bio je upitan o čovjeku koji jede jednom dnevno, pa je rekao: *"Tako se hrane iskreni!"* Bi mu rečeno: *"A onaj ko jede dva puta?"*, odgovori: *"To je hrana mu'mina!"* Zatim bi upitan: *"A*

---

[121] *El-Kavlus-sedid*, str. 36.

[122] El-Herevi, *Zemmul-kelām*, str. 821.

šta je sa onim ko jede tri puta?" - *"Poručite njegovoj porodici da mu naprave štalu!"* - odgovori on.[123]

◻ ONI KOJIMA NIKO NE ZAVIDI ◻

Imām Ibn Hazm el-Endelusi, rhm, je rekao: *"Ako si od onih koji nemaju neprijatelja, onda u tebi nema nikakva dobra, jer, uistinu, najgore je stanje osoba koje nemaju neprijatelja. To su oni koje Allāh nije počastio s blagodatima pa im radi toga niko i ne zavidi."*[124]

◻ POZABAVI SE SOBOM ◻

Bilo je rečeno Er-Rebi'u b. Husejmu, rhm: *"Zašto nikada ne spominješ nikoga od ljudi?"*, pa je odgovorio: *"Nisam još uvjek zadovoljan sa samim sobom. Kudim sebe pa nemam vremena da kudim ljude. Ljudi se bolje Allāha radi grijeha koje rade drugi mimo njih, a ne boje Ga se radi svojih ličnih grijeha."*[125]

---

[123] Ibnul-Kajjim, *El-Fevāid*, str. 261.

[124] *El-Ahlāku ves-sijer*, str. 71.

[125] Ibnul-Dževzi, *Sifetus-safve*, 3/40.

▫ UPOZORAVANJE NA NOVOTARE ▫

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, je rekao: *"Predvodnici novotarija, oni koji govore suprotno Kur'ānu i Sunnetu ili rade ibādete suprotne Kur'ānu i Sunnetu, pojašnjavanje njihovog stanja i upozoravanje ummeta na njih je obaveza po konsenzusu svih muslimana. (...) I, da nema onih koje Allāh nadahne da otklanjaju njihovu štetu vjera bi bila uništena i njihova šteta po vjeru bila bi veća od štete koju može napraviti neprijatelj u ratu..."*[126]

Upitan je Imām Ahmed b. Hanbel, rhm: *"Čovjek dobrovoljno posti, klanja i boravi u itikāfu, da li ti je to draže ili da govori protiv novotara?"*, pa je odgovorio: *"Ako ustane da klanja i boravi u itikāfu korist toga se vraća samo njemu, dok, ako govori protiv novotara, korist toga se vraća svim muslimanima. To je bolje!"*[127]

▫ ZNAKOVI GLUPOG ČOVJEKA ▫

Ebū Hātim Ibn Hibbān el-Busti, rhm, je kazao: *"Znakovi glupog čovjeka su: brzi odgovori na pitanja bez provjere i utvrđivanja, grohoto smijanje, učestalo*

---

[126] *Medžmū'atur-resāili vel-mesāil*, 5/110.
[127] Ibid.

okretanje, napadanje na dobre ljude i druženje sa lošim."[128]

▫ O POKVARENIM VLADARIMA ▫

Sufijān es-Sevri, rhm, je rekao: *"Zaista su ovi vladari i kraljevi vama ostavili ahiret, pa ostavite vi njima dunjaluk."*[129]

▫ MUDROVANJE DOK SE VJERA RUŠI ▫

Ibn Kajjim el-Dževzijje, rhm, ističe: *"A kakve li je to vjere i koje li je to dobro kojim se okitio onaj ko gleda kako se Allāhove svetinje skrnave, Njegove granice prelaze, vjera napušta i sunnet Njegovog Poslanika, sallallāhu alejhi ve sellem, odbacuje i ne slijedi, a on, hladnog srca i mirnog jezika!? Gluhonjemi šejtan je on, isto kao što je i onaj ko govori neistinu šejtan koji govori. Zar ima veći belaj po vjeru od ovakvih? To su oni koji, ako sebi osiguraju hranu i pozicije, ne mare za onim što se dešava s vjerom. Najbolji među njima su oni koji su malo tužni i žalosti zbog onog što se dešava, ali, ako bi neko uradio nešto čime udara na njihov*

---

[128] Ibnul-Dževzi, *Ahbārul-humka*, str. 37.

[129] Ez-Zehebi, *Sijeru e'alāmin-nubela*, 2/700.

ugled ili imetak, eh, onda bi se krajnje potrudili i dali sve od sebe da se odbrane (...) Ovi, pored toga što su pali u Allāhovim očima i zaslužili Njegov prezir, iskušani su na dunjaluku najvećim belajom, a nisu ni svjesni. Njihovo srce je mrtvo. Doista, srce što je više zdravije, njegova srdžba radi Allāha i Poslanika je jača i žešća, a njegova odbrana vjere potpunija."[130]

GLAVNI UZROK DOBRA I ZLA

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, je rekao: "*Onaj ko razmisli o stanju svijeta uvidit će da je glavni uzrok svakog dobra ispovijedanje tevhida Allāhu, te činjenje ibadeta i pokoravanje Poslaniku, sallallāhu alejhi ve sellem. Isto tako, svako slo na svijetu, fitna, belaj, suša i nemoć pred neprijateljima, glavni uzrok toga je suprostavljanje Allāhovom Poslaniku, sallallāhu alejhi ve sellem, i poziv nekom drugom a ne Allāhu. Onaj ko o oveme razmisli, vidjet će da je tako, kod sebe samog a i kod drugih općenito."*[131]

---

[130] *I'alāmul-muvekki'in*, 2/121.

[131] *Medžmū'ul-fetāvā*, 15/25.

▫ ONI KOJI SU POŠTEĐENI BELAJA ▫

Imām Ebū Abdullāh el-Kurtubi, rhm, je rekao: *"Kaže se da svako mjesto u kojem se nalaze četiri stvari njegovi stanovnici su sačuvani belaja i smutnji: prva, vladar koji je pravedan i ne čini ljudima zulum; druga, učenjak koji je na Pravom putu; treća, šejhovi koji naređuju dobro i odvraćaju od zla te podstiču na učenje i čitanje; i četvrta, da su im žene pokrivene i da se ne razgolićavaju kao u pagansko doba."*[132]

▫ ZAŠTO OMALOVAŽAVAJU ASHABE? ▫

Imām Ebū Zur'a er-Rāzi, rhm, je kazao: *"Kada vidiš čovjeka da omalovažava nekog od ashāba Allāhovog Poslanika, sallallāhu alejhi ve sellem, znaj da je on zindik (heretik, licemjer). Za nas je Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, istina, ali oni udaraju na naše svjedoke kako bi srušili Kur'ān i Sunnet, a ti i takvi su preči da se sruše, jer su zindici."*[133]

---

[132] *El-Džāmi'u li ahkāmil-Kur'ān*, 4/49.
[133] Hatib el-Bagdādi, *El-Kifāje*, str. 97.

▫ SUSTEGNI SE OD VIŠKA GOVORA ▫

Omer b. el-Hattāb, radijallāhu anhu, imao je običaj reći: *"Neka se Allāh smiluje čovjeku koji se sustegne od viška govora i posveti se višku dobrih djela."*[134]

▫ ONAJ KO ODBIJE ISTINU ▫

Imām Ibn Kajjim el-Dževzijje, rhm, kaže: *"Davno je rečeno da će onaj, kome se ponudi istina pa je odbije, biti kažnjen razvratom srca, razuma i mišljenja."*[135]

▫ NEKIMA JE BOLJE DA ŠUTE ▫

Imām Muhammed b. Idris eš-Šāfi'i el-Muttalibi, rhm, je rekao: *"Učenim je obaveza da ne govore osim po onome što znaju, jer su o znanju progovorile pojedine osobe kojima je bilo preče da su se sustegnuli od nekih stvari o kojima su govorili, a i bliže selāmetu, inšallāhu te'ala."*[136]

---

[134] Ibn Kutejbe, *Ujūnul-ahbār*, 1/452.

[135] *Miftāhu dāris-se'āde*, 1/99.

[136] *Er-Risāle*, str. 34.

▫ SLAST IMĀNA U TRI STVARI ▫

Hasan el-Basri, rhm, je rekao: *"Tražite slast imāna u tri stvari: u namazu, u zikru i u učenju Kur'āna; pa ako nađete..., a u suprotnom, znajte da su vam vrata zatvorena."*[137]

▫ KRATKOĆA DUNJALUKA ▫

Ibn Es-Semmāk, rhm je rekao: *"Čitav dunjaluk je kratak, a ono što je ostalo od njega je kratko. Tebi od ostatka pripada samo malo, a od ono malo što ti pripada, ostalo je još samo malo."*[138]

▫ KAKVO ĆE BITI SVJETLO U DŽENNETU ▫

Upitan je Ibn Abbās, radijallāhu anhuma, kakvo će biti svjetlo u Džennetu, pa je rekao: *"Jesil' vidio kako izgleda nebo pred izlazak sunca? E, tako će biti svjetlo u Džennetu, samo što u njemu nema sunca niti zime."*[139]

---

[137] Ibnul-Kajjim, *Medāridžus-sālikin*, 2/424.

[138] Ez-Zehebi, *Sijeru e'alāmin-nubela*, 8/330.

[139] Ibn Ebi Dunja, *Sifetul-Dženne*, br. 147.

▫ KORISNA DOVA ZA SLJEDBENIKE ISTINE ▫

Imām Ebū Bekr el-Ādžurri, rhm, je rekao: *"Molim Allāha da iz svoje blagodarnosti i plemenitosti učini i nas i vas od onih putem kojih se oživljavaju sunneti i izumiru novotarije, te jačaju srca onih što su na istini a razaraju duše sljedbenika strasti."*[140]

▫ POČASTI SAMOG SEBE ▫

Imām Ibnul-Kajjim, rhm, je rekao: *"Onaj ko želi da počasti samog sebe, neka ne govori osim ono o čemu ima znanja."*[141]

▫ RAZLIKA IZMEĐU ZNANJA I NEZNANJA ▫

Hāfiz Ibn Redžeb el-Hanbeli, rhm, je rekao: *"Mnogi u zadnje vrijeme su zavedeni pa misle da je onaj ko više priča, raspravlja i polemiše o vjerskim pitanjima učeniji od onog ko nije takav. To je totalno neznanje! Pogledaj samo najveće ashābe i učenjake među njima, poput Ebū Bekra, Omera, Alije, Mu'āza, Ibn Mes'uda i Zejda b. Sābita, kakvi su bili. Manje su govorili od Ibn Abbāsa a učeniji su od njega. Isto tako govor tābi'ina je*

---

[140] *Kitabuš-Šeri'a*, 1/274.

[141] *I'alamul-muvekki'in*, 2/117.

mnogobrojniji od govora ashāba, a ashābi su učeniji od njih, pa tako i tābi'itābi'ini više su govorili od tābi'ina, a tābi'ini su učeniji od njih. Prema tome, nije znanje mnoštvo predaja, govora i pisanja, nego je to nūr (svjetlo) koje Allāh usadi u srce roba pomoću kojeg spozna istinu i napravi razliku između istine i laži, a sve to ispolji sažetim izjavama i izrekama koje ostvare cilj. (...) Allāhov Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, posvjedočio je stanovnicima Jemena imān i fikh (razumjevanje vjere). Međutim, Jemenci najmanje od svih pričaju i polemišu o znanju, ali njihovo znanje je korisno, u srcima je, a jezicima govore samo ono za čime ima potrebe."[142]

▫ SLIJEDI SUNNET U SVEMU ▫

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, je rekao: *"Pametan i razuman čovjek trebao bi se potruditi da slijedi sunnet Allahovog Poslanika, sallallāhu alejhi ve sellem, u svemu."*[143]

[142] *Bejānu fadli 'ilmis-selef alā 'ilmil-halef*, str. 5.
[143] *Iktidāus-sirātil-mustekim*, 2/270.

▫ PRAVEDAN SUD PREMA DRUGIMA ▫

Se'id b. Musejjeb, rhm, je rekao: *"Ne postoji ni jedan ālim, niti ugledan čovjek, niti vrijedna osoba, a da pri sebi nema određene mahane. Ali, onaj čije su vrline brojnije nego manjkavosti, njegove manjkavosti će se utopiti u vrline, isto kao što će i onaj čije su manjkavosti brojnije od vrlina ostat bez vrlina."*[144]

▫ DJELA U KOJA JE SE UZDAT ▫

Zejd b. Eslem, rhm, prenosi da je Ebū Dudžane Simak b. Hareše, radijallāhu anhu, rekao: *"Od svih djela, najviše se uzdam u dva djela: prvo, nisam pričao o onome što me se ne tiče; i drugo, srce mi je bilo čisto spram ostalih muslimana."*[145]

▫ SRŽ ALLAHOVIH OBJAVA ▫

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, je rekao: *"Prenosi se da je Uzvišeni Allāh objavio 104 knjige, a znanje svih tih knjiga sakupio je u 4 knjige, a te 4 knjige sakupio je u Kur'ānu, a znanje iz Kur'āna sažeo je u mufessalu (od sure Kāf pa do kraja), a znanje iz*

---

[144] Ibn Abdil-Berr, *Džāmi'u bejānil-ilmi ve fadlih*, 2/820.

[145] Ibn Sa'd, *Et-Tabakātul-kubrā*, 3/557.

*mufessala sažeo je u suri El-Fātiha, a znanje iz sure El-Fātiha sažeo je u ajetu: **"Samo tebi činimo ibādet i samo od Tebe pomoć tražimo!"** (El-Fātiha, 4)"*[146]

▫ GRADNJA NA KABUROVIMA KOD HANEFIJA ▫

Poznati hanefijski ālim, imām Muhammed b. Bīr Ali el-Birkevi el-Hanefi (umro 981 h. god.), rhm, je rekao: *"Većina imāma jasnog je stava kako je zabranjeno graditi džamije iznad kaburova i klanjati okrenut prema njima, jer time se slijedi vjerodostojna i jasna praksa Poslanika, sallallāhu alejhi ve sellem. Sljedbenici Ahmeda, Mālika i Šāfije su govorili da je to harām, a neki su rekli da je pokuđeno. Nužno je shvatiti da se ta pokuđenost (koju neki među njima navode) odnosi na pokuđenost u značenju harāma. Time se ima lijepo mišljenje o njima, tj. da nisu dozvoljavali ono što je mutevātir predajama preneseno od Allāhovog Poslanika, sallallāhu alejhi ve sellem, da je zabranio i prokleo onoga koji to radi."*[147]

---

[146] *El-Fetāval-kubrā*, 2/223.

[147] *Zijāretul-kubūr*, str. 11.

▫ PUT SELEFA ▫

Imām Šemsuddin Muhammed b. Ahmed es-Sefārini, rhm, kaže: *"Mezheb / put selefa podrazumijeva ono na čemu su bili plemeniti ashābi, radijallāhu anhum, odabrani tābi'ini - oni koji su ih slijedili na dobročinstvu, a i oni koji su njih (tābi'ine) slijedili, te imāmi (predvodnici) u vjeri - oni kojima je posvjedočen imāmet i poznat njihov stepen u vjeri, a ljudi su naslijedili njihov govor s generacije na generaciju. Put selefa ne obuhvata one koji su optuženi za novotarije i koji su prepoznatljivi po neprihvatljivim nazivima i nadimcima, poput haridžija, rafidija, kaderija, murdžija, džebrija, džehmija, mu'tezila, kerrāmija i sl."*[148]

▫ KADA ALLĀH ŽELI DOBRO ROBU... ▫

Muhammed b. Ka'b el-Kurezi, rhm, je govorio: *"Kada Allāh, azze ve dželle, želi dobro Svome robu učini ga skromnim prema dunjaluku, poduči ga propisima vjere i uputi ga da spozna svoje lične mahane."*[149]

---

[148] *Levāmi'ul-envāril-behijje*, 1/20.

[149] Ebū Bekr ed-Dejnūri, *El-Mudžālesetu ve dževāhirul-'ilm*, 6/86.

▫ KAKO BITI ALLĀHOV EVLIJA? ▫

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, je rekao: *"Onaj ko spozna ono što je Allāh naredio i ono što je zabranio, i radi po tome, on je Allāhov evlija, pa makar ne učio čitav Kur'ān, pa makar i ne bio od onih koji znaju davati fetve i donositi presude u sporovima među ljudima."*[150]

▫ KO JE PRAVI JUNAK ▫

'Umer b. Muhammed b. el-Verdi, rhm, je rekao: *"Boj se Allāha! Nikad bogobojaznost nije bila blizu čovjekovog srca a da nije stigao do cilja. Nije onaj ko presjeda ljude po ulici (otimajući im imetak) hrabar, nego je pravi junak onaj ko se Allāha boji."*[151]

▫ OPUŠTANJE U IZDAVANJU FETVI ▫

Hafiz Ibnus-Salāh, rhm, je rekao: *"Nije dozvoljeno muftiji da se opušta i olahko izdaje fetve. Onaj ko je*

---

[150] *El-Mustedrek 'alā Medžmū'il-fetāvā*, 1/165.

[151] *El-Lāmijje*, str. 1.

poznat po tome, nije dozvoljeno da se od njega traže fetve."[152]

▫ KO JE PRAVI UČENJAK? ▫

Alija b. Ebi Tālib, radijallāhu anhu, je rekao: *"Fakih (učenjak), i to pravi fakih, je onaj ko ne navodi ljude da izgube nadu u Allāhovu milost, niti im dozvoljava činjenje grijeha prema Allāhu, niti ih navodi da budu sigurni od Allāhove kazne."*[153]

▫ ISTINA JE POTPOMOGNUTA ▫

Imām Ibnul-Kajjim, rhm, je rekao: *"Istina je potpomognuta ali i iskušana, i nemoj se čuditi, jer to je odredba Milostivog."*[154]

▫ HARIŽIJE, LOŠ NAROD... ▫

Imām Muhammed b. Husejn el-Ādžurri, rhm, je kaže: *"Muslimani se ne razilaze, potonji a i kasniji, da su haridžije loš narod, narod zla, nepokornici Allāhu i*

---

[152] *Edebul-mufti vel-mustefti*, str. 111.
[153] Dārimi, *Es-Sunen*, br 305.
[154] *El-Kāfijetuš-šāfijje*, str. 17.

Njegovom Poslaniku, sallallāhu alejhi ve sellem, iako klanjaju, poste i trude se u ibādetima. Ništa to im neće koristiti. Oni javno pokazuju da naređuju dobro i odvraćaju od zla, ali to im ništa neće koristiti, jer tumače Kur'ān po svojim strastima i obmanjuju i varaju muslimane. Allāh, te'āla, nas je upozorio na njih, kao i Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, te njegove pravedne halife i svi ostali ashābi, radijallāhu anhum, i oni koji ih slijede u dobročinstvu. Haridžije su prljavi i nečisti zlikovci, a i svi oni koji slijede njihov put od haridžija. Jedni od drugih nasljeđuju taj mezheb od davnina pa do danas, i izlaze sa sabljom na ummet i namjesnike te ohalaljuju ubijanje muslimana..."[155]

▫ UMRTVI ZABLUDU I OŽIVI ISTINU ▫

Od Omera b. el-Hattāba, radijallāhu anhu, prenosi se da je rekao: *"Ne spominjujte zabludu pa je tako umrtvite, a spominjujte istinu pa je tako oživite."*[156]

---

[155] *Kitābuš-šeri'a*, 1/325-326.

[156] Ebū Nu'ajm, *Hiljetul-evlija*, 1/55.

▫ PONIZNOST VELIKIH IMĀMA ▫

Kaže Muhammed b. Zuhejr: *"Otišao sam kod Ahmeda b. Hanbela, rhm., da ga upitam o nečemu. U tom trenutku došao je neki čovjek i postavio mu pitanje, ili je sa njim o nečemu popričao. Kada je završio reče povišenim tonom: 'Allāh te nagradio dobrim radi islāma! (tj. radi hizmeta islāmu)', a Imām Ahmed se naljuti i odgovori: 'A ko sam to ja da me Allāh nagradi dobrim radi islāma!? Nego, Allāh nagradio islām radi mene! (što sam njegov pripadnik)'"*[157]

▫ ISTINSKI DOŽIVLJAJ DŽENAZE ▫

Jahjā b. Ebi Kesir, rhm, kada bi prisustvovao nekoj dženazi nije bio u stanju večerati te noći. Toliko bi bio ožalošćen da niko ne bi imao hrabrosti da mu se obrati.[158]

▫ UGLEDAJ SE NA ASHĀBE ▫

Od Ibn Mes'ūda, radijallāhu anhu, prenosi se da je rekao: *"Onaj ko želi od vas da se ugleda na nekoga, pa*

---

[157] Ebū Ja'la, *Tabakātul-hanābile*, 1/298.

[158] *Mevsū'atu Ibn Ebi Dunja*, 7/63.

neka se ugleda na ashābe Muhammeda, sallallāhu alejhi ve sellem. Njihova srca bila su najbogobojaznija, najmanje su se opterećavali, slijedili su najispravniju uputu i bili su u najboljem stanju. To je narod kojeg je Allāh izabrao da budu prijatelji Njegovog Poslanika, sallallāhu alejhi ve sellem. Radi toga, priznajte im njihove vrline i slijedite ih u njihovim postupcima, jer su, doista, bili na Pravom putu."[159]

▫ SUNNET POJAŠNJAVA KUR'ĀN ▫

Od Omera b. el-Hattāba, radijallāhu anhu, prenosi se da je rekao: *"Doći će ljudi koji će s vama polemisati navodeći manje jasne ājete iz Kur'āna, pa im vi zato odgovorite sa Sunnetom, jer sljedbenici Sunneta bolje poznavaju Kur'ān."*[160]

▫ GOVOR GORI OD GOVORA HARIDŽIJA ▫

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, je rekao: *"Haridžije tumače Kur'ān onako kako se podudara s njihovim ubjeđenjima, a onaj ko se s njima raziđe u tom tumačenju smatraju ga nevjernikom, jer se kod njih, tim*

---

[159] Ibn Abdil-Berr, *Džāmi'u bejānil-'ilmi ve fadlih,* str. 1810.
[160] Ibn Betta, *El-Ibāne,* 1/250.

činom, suprostavio Kur'ānu. Shodno tome, onaj ko dođe s novim izmišljenim govorima (mišljenjima) koji nemaju uporište u Kur'ānu i proglasi nevjernikom svakog ko se ne složi s njim, govor takvog je čak gori od govora haridžija."[161]

▫ NAJBROJNIJI SLJEDBENICI DEDŽDŽĀLA ▫

Od Mutarrifa b. Abdullāha, rhm, prenosi se da je rekao: *"Najbrojniji sljedbenici Džedždžāla biće židovi i novotari."*[162]

▫ ČITAVA VJERA... ▫

Imām Ibnul-Kajjim, rhm, je rekao: *"Čitava vjera nalazi se u riječima Uzvišenog: '**...kreni pravim putem kako ti je i naređeno**' (Hūd, 112)"*[163]

▫ NIJJET ZA NAMAZ RIJEČIMA ▫

Mullā Ali b. Muhammed el-Kāri (1014 g. god), rhm, je rekao: *"Allāhov Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem,*

---

161 *Medžmū'ul-fetāvā*, 20/164.

162 El-Herevi, *Zemmul-kelām*, str. 192.

163 *Tarikul-hidžretejn*, str. 41.

klanjao je trideset hiljada namaza, i nije nam preneseno da je makar jednom rekao: 'Nevejtu en usallije... / Odlučio sam da klanjam...'. Ono što je on, sallallāhu alejhi ve sellem, ostavio je sunnet isto kao što je sunnet i ono što je on radio."[164]

▫ PISMA KOJA SU SLALI JEDNI DRUGIMA ▫

Avn b, Abdullāh, rhm, je rekao: *"Pobožni, dobri ljudi prije nas jedni drugima su slali u pismima sljedeće riječi: 'Onaj ko bude radio za ahiret, Allāh će ga poštediti brige za dunjalukom; onaj ko popravi odnos između sebe i Allāha, Allāh će popraviti odnos između njega i ljudi; onaj ko popravi ono što taji, Allāh će mu popraviti ono što javno pokazuje.'"*[165]

▫ ODNOS PREMA LJUDIMA ▫

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, je rekao: *"Kada su u pitanju ljudi, odnos prema njima je kao što je davno rečeno: 'Budi potreban za kim god hoćeš - bićeš njegov zarobljenik, budi neovisan od koga god hoćeš - bićeš*

---

[164] *Mirkātul-mefātih*, 1/43.
[165] Ibn Kutejbe, *Ujūnul-ahbār*, 2/378.

na istom stepenu, čini dobro kome hoćeš - bićeš mu nadređen.'"[166]

▫ ZNANJE I IBĀDET ▫

Sufijān es-Sevri, rhm, je rekao: *"Kada bi čovjek odlučio da krene u traganje za znanjem, prije toga bi dvadeset godina proveo u ibādetu."*[167]

▫ BORBA PROTIV HARIŽIJA ▫

Ibn Hubejre, rhm, je rekao: *"Borba protiv haridžija preča je nego borba protiv mušrika, a mudrost u tome je što je u borbi protiv njih čuvanje glavnice islāma."*[168]

▫ BLAGODATI ISKUŠENJA ▫

Šejh Abdur-Rahmān b. Nāsir es-Sa'di, rhm, kaže: *"Od Allāhove blagosti i dobrote prema robu je da ga stavi na iskušenja pa mu olakša da ustraje na njima i*

---

[166] *Medžmū'ul-fetāvā*, 1/39.
[167] Ibn Ebi Hātim, *El-Džerhu vet-ta'dil*, 1/95.
[168] Ibn Hadžer, *Fethul-Bāri*, 12/301.

tako zaradi velike stepene u Džennetu koje ne bi nikada zaradio svojim djelima."[169]

▫ EDEB, EDEB... ▫

Imām Ibn Kajjim el-Dževzijje, rhm, je rekao: *"Edeb (moral, lijepa ćud, bonton) je glavni povod čovjekove sreće i uspjeha, a nedostatak edeba je glavni povod nesreće i neuspjeha. Ništa ne donosi hajr na dunjaluku i ahiretu poput edeba, a ništa nije povod manjka hajra na dunjaluku i ahiretu poput manjka edeba."*[170]

▫ VEĆINA BELAJA DOLAZI OD ŠIIJA ▫

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, kaže: *"Neka pogleda svaki razuman čovjek u ono što se dešava u njegovom vremenu, i ono što je bilo malo prije njega, od fitni, belaja, zla i nereda koji pogađaju islām, naći će da većina toga dolazi od strane rafidija (šiija)."*[171]

---

[169] *El-Mevāhibu-rabbānijje*, str. 124.

[170] *Medāridžus-sālikin*, 2/368.

[171] *Minhādžus-sunne*, 6/372.

▫ OPERI RUKE OD NJEGA... ▫

Ibrāhim et-Tejmi, rhm, je rekao: *"Kada vidiš čovjeka da se nemarno odnosi prema početnom tekbiru (za namaz u džematu) operi ruke od njega."*[172]

▫ ISKŠENJE RADI GRIJEHA ▫

Bilo je rečeno Ebū Sulejmanu ed-Dāraniju, rhm: *"Zašto razumni i pametni ljudi ne kude one koji loše postupaju prema njima!?"*, a on odgovori: *"Zato što znaju da im je to iskušenje od Allāha radi grijeha!"*[173]

▫ AHLAK VELIKANA ▫

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, nakon što je izašao iz zatvora, napisao je pismo onima koji su bili povod da bude mučen i zatvaran rekavši: *"Ne želim da se svetim ikome radi njegovih laži i potvora na mene, niti radi njegovog zuluma i neprijateljstva. Ja sam halalio svakom muslimanu, i volim hajr svim muslimanima, i volim svakom mu'minu da ga zadesi isto hajra koliko zadesi i mene. Oni što su lagali i zulum mi činili, ja sam*

---

[172] Ebū Nu'ajm, *Hiljetul-evlija*, 4/215.

[173] Ibn Muflih, *El-Ādābuš-šer'ijje*, 2/198.

im, što se mene tiče, halalio, a što se tiče njihovog grijeha prema Allāhu, ako se pokaju, pa Allāh će im oprostiti, a u protivnom, On će im suditi. Da je dozvoljeno zahvaliti se čovjeku na lošim postupcima, ja bi se zahvalio svakom ko je bio povod da se ovo desi..."[174]

▫ POKUĐENOST RASPRAVA ▫

Navodi se da je Ebū Derda'a, radijallāhu anhu, kazao: *"Dovoljno ti je grijeha da uvjek budeš zaposlen raspravom."*[175]

Neki čovjek je došao Muhammedu b. Sirinu, rhm, kako bi se raspravljao s njim, pa mu je on rekao: *"Znam dobro šta želiš, i ja, kad bi želio da raspravljam sa tobom, pokazao bi ti šta znači rasprava, ali ne želim s tobom raspravljati."*[176]

▫ UČENJE FATIHE MRTVIMA ▫

Šējh Muhammed Rešid Ridā (1354 h. god.), rhm, je rekao: *"Znaj, da ono što je rasprostranjeno među ljudima, na selima i u gradovima, od toga da se uči*

---

[174] *Medžmū'ul-fetāvā*, 28/56.

[175] Ibn Ebi Dunja, *Es-Samt*, str. 275.

[176] Ibn Redžeb, *Bejānu fadli 'ilmis-selef 'alā 'ilmil-halef*, str. 5.

Fatiha mrtvima, nije preneseno u sahih (vjerodostojnom) niti da'if (slabom) hadisu. Naprotiv, to se ubraja u novotarije koje su u suprotnosti s jasnim i nedvosmislenim tekstovima. No, radi šutnje onih koji oblače odjeću uleme i njihovog prećutnog odobravanja s ciljem udovoljavanja običnom svijetu, to djelo je dignuto na stepen pritvrđenih sunneta, ili možda čak obaveznih djela (farzova). Ukratko, to pitanje je od stvari koje su vezane za ibādete, a u tome je obaveza zadržati se na tekstovima Kur'āna, Sunneta i djelima prvih generacija."[177]

▫ ONAJ KO BUDE BRANIO VJERU... ▫

Imām El-'Izz b. Abdus-Selām, rhm, je rekao: *"Onaj ko bude branio Allāha i uzdizao Njegovu vjeru zaslužuje da ga Allāh pazi Svojim okom koje nikad ne spava i da ga učini ponositim Svojim ponosom kojem nema kraja."*[178]

---

[177] *Tefsirul-menār*, 8/268.

[178] Mer'i el-Hanbeli, *Šifāus-sudūr*, str. 223.

▫ PUŠTANJE BRADE KOD HANEFIJA ▫

Poznati hanefijski muftija u Damasku Muhammed b, Ali el-Haskefi el-Hanefi (umro 1088 h. god.) kaže: *"Kraćenje brade ispod (dužine šake), kao što to rade neki Marokanci i ženskaroši među muškarcima, to nije dozvolio niko (od učenjaka), a brijenje brade u potpunosti je običaj židova u Indiji i medžusija (vatropoklonika) nearapa."*[179]

▫ HIDŽAB JE IBĀDET ▫

Šejh Abdul-Aziz b. Bāz, rhm, je rekao: *"Hidžab je u osnovi ibādet, jer je po islāmu naređen, a ujedno je zabranjeno sve suprotno hidžabu u Allāhovoj knjizi i sunnetu Njegovog Poslanika, sallallāhu alejhi ve sellem."*[180]

▫ KAZNA ZA ONE KOJI PSUJU ASHĀBE ▫

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, je rekao: *"Većina heretika se krije iza šiija (rafidija) i javno se pokazalo kako ih Allāh unakazi. Vjerodostojno je preneseno kako im se lica pretvore u lica majmuna, i to dok su živi, ali i*

---

[179] Ibn Ābidin, *Reddul-muhtār*, 3/398.

[180] *Medžmū'u fetāvā Ibn Bāz*, 5/225.

poslije smrti. Učenjaci su zabilježili takve događaje u svojim djelima."[181]

▫ KAD NESTANE STIDA ▫

Poznati mufessir, tabi'in Mudžāhid b. Džebr, rhm, proučio je ājet: ***"A njih smijeniše zli potomci, koji namaz napustiše i za požudama pođoše..."*** (Merjem, 59), zatim je rekao: *"Oni su u ovom ummetu. Jedni druge jašu po putevima (čineći zinaluk) poput magaraca i stoke. Ne stide se ljudi na Zemlji niti Allāha na nebesima."*[182]

▫ NIKAB KOD HANEFIJA ▫

Imām Ebū Bekr Ahmed b. Ali er-Rāzi el-Džessās el-Hanefi, rhm, (umro 370 h. god), nakon što je naveo Allāhove, dželle šanuh, riječi: ***"... neka spuste džilbabe svoje niza se"*** (El-Ahzab, 59), rekao je: *"U ovom ājetu je dokaz da je mladoj ženi naređeno pokriti lice od stra-naca, te da prilikom izlaska (napolje) ne izlazi osim uz*

---

[181] *Es-Sārimul-meslūl*, str. 587.

[182] Ed-Dūri, *Tahrimul-livāt*, str. 37.

pokrivanje i čednost, a to iz razloga da ne bi osjetili naklonost prema njoj oni bolesnih srca."[183]

▫ NEMA VJERE BEZ DJELA U PRAKSI ▫

Imām Eš-Ševkani, rhm, je rekao: *"Onaj ko ostavlja islāmske ruknove i sve farzove, te odbija raditi ono što mu je naređeno, od riječi i djela, ne praktikuje osim puko izgovaranje dva šehadeta, nema sumnje niti predomišljanja da je takav nevjernik, i to žestokim nevjerstvom."*[184]

▫ NE PONIŽAVAJ SAM SEBE ▫

Umāre b. Mihrān, rhm, prenosi da je neko rekao Hasanu el-Basriju: *"Zašto ne odeš kod vladara pa im narediš da čine dobro i odvratiš ih od zla?"* Hasan na to reče: *"Mu'min ne treba sam sebe da ponižava! Njihove sablje brže su od naših jezika. Ako im nešto kažemo oni nama sabljama kažu ovako"* – pokazavši rukom na udarac po vratu.[185]

---

[183] *Ahkāmul-Kur'ān*, 5/245.

[184] *Iršādus-sāil ilā delilil-mesāil*, str. 43.

[185] Ibn Sa'd, *Et-Tabakātul-kubrā*, 7/131.

▫ OSTAVLJANJE NAMAZA ▫

Ibn Kajjim el-Dževzijje, rhm, je rekao: *"Ne razilaze se muslimani da je namjerno ostavljanje obaveznog namaza ogromna nepokornost prema Allāhu i jedan od najvećih velikih grijeha. Grijeh takvog je veći kod Allāha od namjernog ubistva, otimanja imetka, zinaluka, krađe i pijenja alkohola. On je izložen Allāhovoj kazni, srdžbi i poniženju, na dunjaluku i na ahiretu."*[186]

▫ BITAN KOD LJUDI A NEBITAN KOD ALLĀHA ▫

Od Utbe b. Gazvāna, radijallāhu anhu, prenosi se da je rekao: *"Sjećam se kada nas je bilo sedmerica sa Allāhovim Poslanikom, sallallāhu alejhi ve sellem, a ja sam bio jedan od njih, nismo imali hrane osim lišća s grana, dotle da su nam radi toga izbile rane po ustima (...) A danas, nema ni jednog od nas a da nije postao namjesnik u nekoj provinciji. Ja se, doista, utičem Allāhu od toga da sam sebe smatram velikim i vrijednim, a da kod Allāha budem nebitan i bezvrijedan."*[187]

---

[186] *Kitābus-salāti ve hukmu tārikiha*, str. 5.

[187] *Muslim*, br. 2967.

▫ KO JE ŠTETNIJI PO VJERU ▫

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, je rekao: *"Grješnici, oni koji priznaju svoje grijehe, manje su štetni po muslimane od novotara koji uvode novotarije u vjeru i radi tih novotarija ohalale da se kazni svako ko se s njima raziđe."*[188]

▫ LOŠE POSLJEDICE KAMATE ▫

Kaže Imām Ibn Dekik el-'Īid, rhm: *"Dokazano je u praksi da onaj koji posluje s kamatom loše završi na dunjaluku, da nas Allāh sačuva toga."*[189]

▫ BOGATAŠI I KRALJEVI ▫

Ebū Abdur-Rahmān el-Hubulli, rhm, kaže: "Čuo sam kada je neki čovjek upitao Abdullāha b. Amra b. el-'Āsa, radijallāhu anhu: *'Zar nismo od siromaha među muhādžirima?'* Abdullāh ga upita: *'Da li imaš suprugu kojoj odlaziš?'* – *'Da'*, odgovori čovjek. *'A da li imaš kuću u kojoj stanjuješ?'*, upita Abdullāh, a čovjek opet odgovori: *'Da'*. Na to mu Abdullāh reče: *'Pa ti si od bogataša!'*, *'Ali imam i slugu!'* – uzviknu čovjek. *'Pa,*

---

[188] *Minhādžus-sunne*, 5/154.

[189] Ibn Kāsim, *Hāšijetu Kitābit-tevhid*, str. 190.

onda si ti od kraljeva!' – reče mu Abdullāh, radijallāhu anhu.[190]

▫ OPASNOST JEZIKA ▫

Tāvūs b. Kejsān, rhm, imao je občaj puno šutiti. Kada je bio upitan o tome rekao je: *"Isprobao sam svoj jezik, pa sam vidio da puno kudi i vrijeđa!"*[191]

▫ PRAVEDAN PRISTUP GREŠKAMA UČENIH ▫

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, je rekao: *"To što su se džāhili okomili da proglašavaju ulemu muslimana nevjernicima ubraja se u najveće zlo, a to vuče svoje korijene od haridžija i rafidija (...) Neće se svako - čiji govor ostavimo radi grešeke koju je napravio – proglasiti nevjernikom, niti fasikom, pa čak se neće smatrati ni grješnim."*[192]

Hāfiz Šemsuddin ez-Zehebi, rhm, je rekao: *"Ako bi svakog učenjaka koji pogriješi u idžtihadu - a ima ispravan imān i želju za slijeđenjem istine - odbacili,*

---

[190] *Muslim*, br. 2979.

[191] *Mevsūatu Ibn Ebi Dunja*, 7/77.

[192] *Medžmū'ul-fetāvā*, 35/100.

srušili i proglasili novotarom, malo ko bi nam ostao od velikih imāma."[193]

▫ NE POVODI SE ZA MASOM ▫

Imām El-Evzā'i, rhm, je rekao: *"Atā b. Ebi Rebbāh kada je umro bio je najbolji od svih ljudi na Zemlji, a na njegova predavanja nije dolazilo osim sedam ili osam osoba."*[194]

▫ KAKO SE IMĀMI RAZILAZE ▫

Jednom prilikom spomenut je imam Ishāk b. Rāhūje, rhm, u prisustvu Ahmeda b. Hanbela, rhm, pa je o njemu iznjeo riječi pohvale i rekao: *"Nije preko mosta prema Horosanu prešao niko sličan Ishāku. Iako se s nama razilazio u nekim stvarima, ali ljudi se odavno razilaze jedni s drugima."*[195]

▫ ZABLUDA SE MORA RUŠITI IZ TEMELJA ▫

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, je rekao: *"Onaj ko se ne raspravlja s bezbožnicima i novotarima na način*

---

[193] *Sijeru e'alāmin-nubela*, 14/376.

[194] Ebū Nu'ajm, *Hiljetul-evlija*, 3/311.

[195] Ez-Zehebi, *Sijeru e'alāmin-nubela*, 11/371.

koji ih ruši iz temelja, takav se nije odužio islāmu na način koji zaslužuje, niti je izvršio obavezu kojom ga terete znanje i imān, niti njegov govor liječi prsa i donosi smiraj u duše; i ne samo to, nego iz njegovog govora proizilazi i to da nije čvrsto ubjeđen u ono što zastupa."[196]

▫ DIVNO PREBIVALIŠTE ZA MU'MINA ▫

Bišr b. el-Hāris, rhm, je govorio: *"Divno li je prebivalište kabur za onog ko je bio pokoran Allāhu!"*[197]

▫ SLAGALE SU HARIDŽIJE ▫

Imām Ahmed b. Hanbel, rhm., je rekao: *"Što se tiče haridžija, oni nazivaju ehlis*-Sunnet *vel-Džemā'at murdžijama, i slagale su haridžije u tom govoru. Naprotiv, oni su murdžije jer misle da su na ispravnom vjerovanju i istini, mimo svih ljudi, a onaj ko se s njima raziđe, on je za njih nevjernik."*[198]

---

[196] *Medžmū'ul-fetāvā*, 20/164-165.
[197] *Mevsū'atu Ibn Ebi Dunja*, 6/87.
[198] Ebū Ja'la, *Tabakātul-hanābile*, 1/36.

▫ AKO PITAŠ O MOM MEZHEBU... ▫

Šejh Abdul-Kādir el-Arnaūt, rhm, je rekao: *"Ako pitaš o mom mezhebu, koji je, onda znaj da sam ja sam musliman, vraćam se Allāhovoj plemenitoj knjizi, sunnetu Allāhvog Poslanika, sallallāhu alejhi ve sellem, i govoru imāma ummeta s dokazima. Radim po mišljenju koje je najjače i kojeg su preferirali učenjaci sljedbenici menhedža ispravnih prethodnika (selefu-salih)."*[199]

▫ OBRIJAO BRADU RADI DA'VE ▫

Šejh Muhammed b. Sālih el-'Usejmin, rhm, kaže *"Nezamisljivo je pozivati Allāhu čineći grijhe! Ti kada obriješ bradu počinio si grijeh, a nisi odgovoran za njihovu uputu. Zatim, možda obriješ bradu misleći da ćeš ostvariti neke koristi, a na kraju ništa ne postigneš, pa uradiš jasnu i vidljivu štetu radi neostvarljive i sumnjive koristi."*[200]

---

[199] *Mevsū'atu mevākifis-selef fil-akide*, 10/567-568.

[200] *Šerhu Menzūmetil-kavā'id vel-usūl*, str. 89.

▫ PRIHVATI SE PREDAJA OD SELEFA ▫

Imām Ebū Amr el-Evzā'i, rhm, je govorio: *"Prihvati se predaja od selefa, pa makar te svi ljudi odbacili, a kloni se mišljenja ljudi (nakon njih), pa makar ti ih uljepšavali svojim govorima."*[201]

▫ ALLĀH JE IZNAD ARŠA ▫

Se'id b. Āmir ed-Dube'i, rhm, je rekao: *"Govor džehmija gori je od govora kršćana i židova. Jer, kršćani i židovi, a i pripadnici svih ostalih vjera, jednoglasni su da je Allāh, tebāreke ve te'āla, iznad Arša, a ovi govore da iznad Arša nema nikoga."*[202]

▫ KOGA JE DOZVOLJENO OGOVARATI ▫

Jahjā b. Ebi Kesir, rhm, kaže: *"Tri vrste ljudi dozvoljeno je gibetiti (ogovarati): nepravednog vladara, novotara i velikog (javnog) grješnika."*[203]

---

[201] El-Ādžurri, *Kitābuš-šeri'a*, str. 102.

[202] Buhāri, *Halku ef'ālil-ibād*, str. 30.

[203] Ibn Abdil-Hādi, *Džem'ul-džujūši ved-desākir*, str. 13.

▫ PAZI DA TI SRCE NE SKRENE ▫

Ebū Bekr, radijallāhu anhu, je govorio: *"Sve što je radio Allāhov Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, i ja ću da radim, jer se bojim da mi srce ne skrene ako ostavim nešto od njegovih naredbi."*[204]

▫ PRIMJER VELIKOG ŠIRKA ▫

Hāfiz Ibn Abdul-Hādi, rhm, je rekao: *"Kada bi čovjek otišao kod mrtvaca na krvetu pa mu upućivao dove mimo Allāha i molio ga za pomoć, to djelo smatralo bi se širkom koji je zabranjen po konsenzusu islāmskih učenjaka."*[205]

▫ IZABRATI NAJBOLJE ŠTO SE NUDI ▫

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, kaže: *"Obaveza je izabrati najbolje što nam se nudi, jer većinom potpunost ne postoji, pa će se radi toga uraditi bolje od dva dobra i odbaciti gore od dva zla. S tim u vezi, Omer b. el-Hattāb, radijallāhu 'anhu, bi govorio: 'Tebi se (o Allāhu) jadam radi jačine grješnika i nemoći pouzdanih*

---

[204] *Sahihul-Buhāri*, 4/79.

[205] *Es-Sārimul-munki*, 4/79.

i pravednih!' Isto tako, Allāhov Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, i njegovi ashābi radovali su se pobjedi Rimljana i kršćana nad medžusijama (vatropoklonicima), iako su i jedni i drugi bili nevjernici, zato što je jedna od dvije skupine bliža islāmu. Allāh je povodom toga objavio suru Er-Rūm, nakon bitke između Rimljana i Perzijanaca, kao što je taj događaj poznat. Također, Jūsuf, alejhis-selām, bio je faraonov namjesnik u Misru, a on (faraon) i njegov narod bili su mušrici, pa je (Jūsuf) uradio od pravde i hajra ono što je bio u mogućnosti, te ih je pozvao u vjeru shodno mogućnosti."[206]

▫ ISTINA JE JEDNA ▫

Imām Ibnul-Kajjim, rhm, je rekao: *"Istina je, doista, jedna, a to je Allāhov pravi put, mimo kojeg nema puta koji vodi k Njemu, dželle šanuh, - a to je da se samo On obožava, koji nema sudruga, i to onako kako je propisao na jeziku Svoga Poslanika, sallallāhu alejhi ve sellem; a ne s prohtjevima, novotarijama i putevima osoba koje su napustile ono s čime je Allāh poslao*

---

[206] *El-Hisbetu fil-islām* , str. 13.

Svoga Poslanika od upute i vjere istine; za razliku od puteva zablude koji su mnogi i krivudavi..."[207]

▫ OD PAMTIVJEKA JE TAKO ▫

Imām Ebū Hāmid el-Gazāli, rhm, kaže: *"Muškarci su još od pamtivijeka bili otkrivenih lica, a žene bi izlazile (napolje) pod nikābima."*[208]

▫ OPASNOST NOVOTARA ▫

Džerir b. Abdul-Hamid el-Kūfi, rhm, je rekao: *"Govor džehmija na početku je med, a na kraju je otrov."*[209]

▫ STAVI PRSTE U UŠI ▫

Abdullāh b. Tāvūs, rhm, jedne prilike sjedio je sa sinom pa je došao neki čovjek od (sekte) mu'tezila i počeo da im se obraća. Ibn Tāvūs kada ga ugleda, odmah stavi prste u uši i reče svome sinu: *"Sinko, stavi*

---

[207] *Idžtimā'u džujušil-islāmijje*, str. 43.
[208] *Ihjāu 'ulūmid-din*, 2/47.
[209] Ez-Zehebi, *Kitābul-Arš*, 2/242.

prste u uši, i dobro pritisni, da ne bi što god čuo od njegovog govora!"[210]

▫ PRAVDA I ZULUM ▫

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, je rekao: *"Ljudska svakodnevnica opstoji s pravdom, iako su prisutne neke vrste griješenja, i to duže nego što opstoji uz nepravdu spram ljudi, iako su druge vrste griješenja zatrane. Iz tog razloga je rečeno: 'Allāh će podići državu zasnovanu na pravdi, pa makar bila i nevjernička, a neće podići državu zasnovanu na zulumu, pa makar bila muslimanska'; i rečeno je također: 'Dunjaluk opstaje uz pravdu i kufr, ali ne opstaje uz zulum i islām'. Allāhov Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, je rekao: '**Ne postoji grijeh za koji kazna brže stiže od nepravedne primjene sile i kidanja rodbinskih veza.**' Onaj ko primjenjuje neopravdano silu biće savladan na dunjaluku, pa makar bio od onih koji će zaslužiti milost i oprost na ahiretu. Pravda je pokretna sila svemu, pa ako se nešto na dunjaluku pokrene i zasnuje na pravdi, biće i podignuto, makar onaj koji to radi nemao nikakvog udjela na ahiretu; a kad god se ne pokrene i*

---

[210] Ibn Abdil-Hādi, *Džem'ul-džujūši ved-desākir*, str. 26.

ne zasnuje na pravdi, neće biti podignuto, pa makar onaj koji to radi imao pri sebi imana radi kojeg će biti nagrađen na ahiretu."[211]

▫ BLAGO SE SLJEDBENICIMA SUNNETA ▫

Hāfiz Ebū Bekr Ahmed b. Ibrāhim el-Ismā'ili, rhm, kaže: *"Znajte da je Uzvišeni Allāh obećao u Svojoj plemenitoj knjizi ljubav i oprost onima koji slijede Njegovog Poslanika, sallallāhu alejhi ve sellem, i učinio ih spašenom skupinom i zajednicom koju drugi slijede."*[212]

▫ O TI ŠTO TRAŽIŠ HURIJE… ▫

Imām Ibnul-Kajjim, rhm, je rekao: *"O ti što tražiš lijepe hurije i želiš da se sretneš sa njima u Džennetu vječnom, da znaš koga si zaprosio i koga tražiš, dao bi svo svoje bogastvo. A da znaš gdje žive, pohitio bi im i na očnim kapcima. Put do njih ti je već opisan, pa ne budi slabić. Požuri, ubrzaj korake, sve će proć kao da je jedan sahat."*[213]

---

[211] *El-Emru bil-ma'rūf*, str. 40.
[212] *I'atikādu ehlus-Sunne*, str. 60.
[213] *El-Kāfijetuš-šāfijje*, str. 307.

▫ KLANJAJ PO NOĆI DOK SI MLAD ▫

Muhammed b. Jūsuf, rhm, je rekao: *"Sufijān es-Sevri, rhm, bi nas budio po noći i govorio: 'Hajde, ustajte omladino, klanjajte dok ste još mladi.'"*[214]

▫ MAJKE SVIH VRLINA ▫

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, je rekao: *"Majke svih vrlina su: znanje, vjera, hrabrost i plemenitost."*[215]

▫ NASMIJI SE UZ HARIDŽIJE ▫

Spominje se da su dvojica haridžija tevafila oko Kabe, pa se jedan obratio drugom rekavši mu: *"Vidiš ovaj sav narod, e samo ćemo ja i ti od njih ući u Džennet!"* Njegov prijatelj ga upita: *"Džennet koji je prostran kolika su nebesa i Zemlja, i pripremljen je samo za tebe i mene!?"*, *"Da!"*, odgovori prvi. *"Eh, pa eto ga onda samo tebi!"*, reče mu prijatelj i napusti ga.[216]

---

[214] Ibn Ebi Hātim, *El-Džerhu vet-ta'dil*, 1/95.
[215] *Minhādžus-sunne*, 6/379.
[216] El-Lālekāi, *Šerhu usūlil-'iatikād*, 8/1037.

▫ NAJVEĆE BOGASTVO ▫

Imām Ibnul-Kajjim, rhm, je rekao: *"Kada bi prodao jedan trenutak u kojem si bio predan Allāhu u zamjenu da živiš poput Nūha (950 god.) uz bogastvo Kāruna, bio bi prevaren u toj trgovini."*[217]

▫ RAZLOG JEDINSTVA I PODJELA ▫

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, rhm, je rekao: *"Sebeb (uzrok) jedinstva i međusobnog zbližavanja (vjernika) je sakupljanje (učenje) vjere i rad po njoj, i to čitavoj i u potpunosti; a to je ibādet Allāhu jedinom, koji nema sudruga, onako kako je On naredio, u tajnosti i javnosti. A, sebeb (uzrok) razilaženja i podjela je da rob (musliman) ostavi dio onoga što mu je naređeno. Rezultat jedinstva (džema'āta) je Allāhova milost, zadovoljstvo i blagoslovi, te sreća na dunjaluku i ahiretu; a, rezultat razilaženja i podjela je Allāhova kazna."*[218]

---

[217] *Bedā'iul-fevāid*, 3/237.

[218] *Medžmu'ul-fetava*, 1/17.

◽ ŽIVOTNO ISKUSTVO ◽

Šejh Ali et-Tantāvi, rhm, kaže: *"Ja sam poput drugih ljudi, volim da budem hvaljen, volim da ostvarujem uspjehe, volim da pogledi budu usmjereni u mene i da se pokazuje prstima u mene. Međutim, život me je naučio da je sve to kratkotrajno i vremenski ograničeno, poput snješka kojeg djeca prave kada padne snjeg u hladnim predjelima. Istina je, lijepa figura bude, ali traje samo dok ne ugrije sunce, i onda se počne topiti, pa se pretvori u vodu, pa se pomješa sa zemljom i postane blato."*[219]

◽ STRPI SE... ◽

Imām Ebū 'Amr el-Evzā'i, rhm, je rekao: *"Strpi se na slijeđenju Sunneta i zaustavi se na istom mjestu gdje su stali ispravni prethodnici. Reci ono što su rekli i suzdrži se onog čega su se suzdržali. Slijedi put ispravnih prethodnika, jer ti je dovoljno ono što je njima bilo dovoljno."*[220]

---

[219] *Ez-Zikrejāt*, 4/74.

[220] El-Lālekāi, *Šerhu usūli 'iatikād*, 1/104.

